

De Fabel van de illegaal

krant tegen racisme

nr. 97/98

winter

2009

www.defabel.nl

Advocaat daagt Schipholbrand-ministers voor Europees Hof

Na drie jaar is de Schipholbrand nog allerminst vergeten. Niet door de overlevenden en nabestaanden, en ook niet door advocaat Nico Steijnen. Met het Comité Rechtsherstel¹ beschuldigt hij de verantwoordelijke ministers Piet Hein Donner en Rita Verdonk van wrede en onmenselijke behandeling van de slachtoffers van de brand.² In Nederland kreeg hij de zaak niet voor de rechter. En bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens lijkt hij nu weer tegen een muur aan te lopen. Maar de strijdbare advocaat laat zich niet uit het veld slaan.

Op 26 oktober 2005 ontstaat er 's nachts een brand in afdeling K van uitzetcentrum Schiphol-Oost. Elf gevangenen komen om.³ Nog voordat de onderzoeken naar de oorzaak zijn afgerond, wijst het Openbaar Ministerie (OM) een schuldige aan. De Libiër Achmed Al J. zou in zijn cel een sigaret hebben weggeschoten, zonder die te hebben uitgemaakt. Al J. wordt in juni 2007 veroordeeld tot 3 jaar cel. Zijn hoger beroep loopt nog.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid met voorzitter Pieter van Vollenhoven legt een jaar na de ramp met een rapport de hoofdverantwoordelijkheid bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), die onder het ministerie van Justitie valt. De ministers Donner van Justitie en Sybilla Dekker van VROM treden af, evenals burgemeester Fons Hertog van Haarlemmermeer. DJI-sectordirecteur Bart Kroon wordt symbolisch overgeplaatst. Maar niemand van hen wordt vervolgd. Al J. is veroordeeld omdat hij het risico aanvaardde dat brand zou ontstaan, wat zou kunnen leiden tot de dood van anderen. De vergelijking met de bewindslieden dringt zich op. Hebben zij ook niet willens en wetens het risico genomen dat bij een ontstane brand in het detentiecentrum mensen zouden omkomen? "De Onderzoeksraad heeft een merkwaardige positie", zegt Steijnen. "Men moet onderzoek doen naar de oorzaak van de brand, maar mag zich niet verdiepen in de schuldvraag. Van de door het OM aangewezen schuldige moeten ze afblijven." De advocaat beschouwt dat als de reden waarom het Onderzoeksraad-rapport geen aandacht besteedt aan dat deel van de verklaringen van de overlevenden waarin ze de Libiër vrijpleiten.

Vervolg op pagina 2

Arbeider in motorfietserfabriek in India.

Word donateur van De Fabel van de illegaal
zie achterpagina !

Vier crisissen en geen oplossing in zicht

Het is moeilijk om de omvang helemaal tot ons door te laten dringen. De mensheid wordt geconfronteerd met maar liefst vier crisissen tegelijkertijd. Naast de economische crisis spelen er een voedsel- en een energiecrisis, en dat allemaal tegen de achtergrond van de meest bedreigende ecologische crisis ooit: de klimaatsverandering. De economische herstructurering van de afgelopen decennia laat zien dat er vanuit de heersende kringen geen werkelijke oplossingen te verwachten zijn. Een links alternatief is daarom harder dan ooit nodig.

De aan het begin van de herfst van 2008 in volle hevigheid losgebarsten kredietcrisis begint langzamerhand ook invloed te krijgen op het dagelijks leven in Nederland. In de VS, waar de crisis het eerst op gang kwam, waren de gevolgen al langer merkbaar. De kredietcrisis begon daar toen groeiende aantallen huiseigenaren hun hypotheek niet meer konden betalen en op straat werden gezet. Inmiddels is ook de werkloosheid er enorm toegenomen. In Nederland verloren investeerders flinke bedragen op de beurzen en raakten spaarders een deel van hun geld kwijt dat ze geparkeerd hadden bij IJslandse banken. Daarnaast groeit ook hier het aantal werklozen. Met name flexwerkers vliegen er als eersten uit. Nederland kent een verhoudingsgewijs groot aantal flexwerkers. Daaronder bevinden zich weer relatief veel vrouwen en "niet-westerse allochtonen". Die worden dus het eerst de dupe van de crisis.

Thatcherisme

De oorsprong van de huidige economische crisis ligt in de vorige, die van de jaren 70. Het kapitalisme is een agressief proces waarbij kapitaal voortdurend op zoek is naar de meest gunstige

investeringsmogelijkheden om winst te kunnen maken en zo te groeien, om vervolgens weer nieuwe groeimogelijkheden te zoeken. In de jaren 70 liepen die winstmogelijkheden flink terug. De manier waarop staten elk hun eigen economie reguleerden via oplopende begrotingstekorten - het keynesianisme - stuitte op zijn grenzen. Ook werd links wereldwijd wat sterker, waardoor arbeiders hogere lonen konden eisen en zich minder makkelijk lieten uitwringen. Dat leidde uiteindelijk tot een eveneens wereldwijde herstructurering van de economie, toen bekend onder namen als thatcherisme en reaganomics, en tegenwoordig eerder neo-liberalisme genoemd.

Onderdeel van dat gigantische veranderingsproces om de winsten te herstellen was het verplaatsen van hele industrietakken naar Derde Wereld-landen waar de lonen lager zijn. Er heerste destijds ook een kredietcrisis. Veel arme landen waren goedkope leningen aangegaan om hun economie na het kolonialisme weer op te bouwen. Maar toen de rente steeg, konden ze niet meer voldoen aan de vereiste terugbetalingen en belandden ze in een crisis. Ze moesten aankloppen bij het IMF en de Wereldbank die hen onderwierpen aan neo-liberale "structural adjustment"-maatregelen, zoals loonbevriezingen en bezuinigingen op sociale uitgaven als zorg, scholing, en huisvesting. Honderden miljoenen mensen werden daar keihard door getroffen.

Vervolg op pagina 16

Bloemen aan het hek van uitzetcentrum Schiphol-Oost, een paar dagen na de brand in 2005.

Praatjesmaker

De blikfabriek

Arbeider: “Hallo Hans.”
Baas: “... .. hallo? ...”
A: “Je kent mij niet meer?”
B: “Nee, eerlijk gezegd niet.”
A: “Ik werkte in de blikfabriek. Van 1 februari 1970 tot 29 mei 1992.”
B: “Oh, oké. Sorry, ik herkende je niet. Is lang geleden hè?! En jullie lijken ook allemaal op elkaar.”
A: “Ik ben Cemal. Ik maakte de machines altijd schoon.”
B: “Ja, nu herinner ik me je. Hoe gaat het met jou?”
A: “Gaat goed. En met jou? Nog steeds in de blikfabriek?”
B: “Haha, jazer. Verdient goed hè? Maar ik word ook te oud. Mijn oudste zoon neemt het langzaam over. Ik wil nu rusten. Ik heb te veel gewerkt.”
A: “Ik helaas niet. Ik heb niet meer kunnen werken. Ik was ook te oud. Daarom moest ik weg. Ik mocht niet blijven in de fabriek. En daarna heb ik helemaal niet meer gewerkt. Niemand wilde ons meer.”
B: “Ik weet het nog, het waren moeilijke tijden.”
A: “Ja, jij had nieuwe machines gekocht. Daarom moesten wij weg. Was heel jammer voor ons. Wij wilden graag werken.”
B: “Jaa, haha, en jullie hadden nog gedemonstreerd ook. Dat was wel even schrikken voor mij. Maar ja. Juridisch konden jullie niets doen natuurlijk. En, kom op, even eerlijk, ik had jullie naar Nederland gehaald, jullie hadden werk en inkomen, en toen het even niet goed ging, gingen jullie gelijk demonstreren. Raar volkje.”
A: “Die demonstratie had geen succes. Maar wij kwamen naar Nederland om te werken, en opeens hadden we geen werk meer. Dat was jammer.”
B: “Owja, jullie kwamen uit Turkije hè? Weet je... ik heb een nieuw huis gekocht in Turkije. Bij Dalyan, vlakbij Marmaris. Ken je dat? Is echt een prachtig gebied. Heel mooie natuur.”
A: “Ja, ik heb het gehoord. Ben daar alleen nooit geweest. Is een beetje duur daar hè. Als wij naar Turkije gaan, gaan we altijd naar familie.”
B: “Oooo, prachtig. Turkije is een heel mooi land. En iedereen daar is zo gastvrij.”
A: “Ja mooie natuur, gastvrij ja. Mijn familie heeft het wel een beetje moeilijk. Ze leven in een dorp, zijn arm. Ze zijn ook Koerdisch hè, en dat is een probleem in Turkije, maar ze zijn wel gastvrij. Hele lieve mensen.”
B: “Koerdisch?! Dat is toch een terroristische organisatie?! Ach ja... Denk jij er niet aan om terug te gaan, lekker in Turkije te leven?”
A: “Mijn kinderen en kleinkinderen zijn allemaal hier. Mijn kinderen werken, wie moet er voor de kleinkinderen zorgen als wij naar Turkije gaan? We moeten wel blijven.”
B: “Aaaaa, ik heb nu ook drie kleinkinderen. Ze zijn zo schattig. Mooi hè, die kleintjes? Ik koop veel cadeaus voor ze. Ik verwen ze helemaal. Ze groeien heel snel. De tijd gaat snel hè? Maar wij hoeven niet continu voor ze op te passen, ben niet gek. Mijn kinderen sturen ze gewoon naar de crèche, of ze regelen een oppas.”
A: “Ja, mijn schoondochter werkt in een crèche, en ’s avonds gaat ze soms oppassen.”
B: “Trouwens, je spreekt erg goed Nederlands. Wel met een accent helaas, maar daar moet je gewoon aan werken. In die tijd, toen jullie al een aantal jaren in Nederland waren, sprak niemand Nederlands. Jullie waren al 20 jaar in Nederland, en spraken geen Nederlands.”
A: “Was moeilijk voor ons om te leren. Wij moesten veel werken in de blikfabriek. En we moesten allemaal bij elkaar wonen. Ik sliep samen met vijf anderen in één kamer. Met vijf Turken. Iedereen sprak Turks. Slapen, wakker worden, werken, eten, slapen, wakker worden. Hoe moesten wij leren?”
B: “Maar als je besluit om naar een land te komen, dan ga je je toch hoe dan ook verdiepen in de taal van dat land? Ik heb een huis gekocht in Turkije, en ben nu ook begonnen met Turks. Bir, iki... Dat hadden jullie ook moeten doen. Dan was de integratie ook beter gegaan.”
A: “Wij hadden toen gezegd tegen jou dat wij Nederlands wilden leren, maar dat kon niet.”
B: “Ja, oké. Maar jullie wilden onder werktijd. Dat kon natuurlijk niet.”
A: “Maar wij werkten 10 uur per dag, en moesten soms nog overwerken.”
B: “Ja, de economie groeide toen inderdaad snel. Mooie tijden. Maar... hoe heette jij ook alweer?”
A: “Cemal.”
B: “Oké. Euh... oké. Ik moet er nu vandoor.”
A: “Oké chef. Tot ziens.”
B: “Pas goed op jezelf.”
A: “Ik pas veel op de kleinkinderen, en als ik tijd heb, ook op mezelf.”
Cihan Ugural

Vervolg van voorpagina
“Advocaat daagt Schipholbrand-ministers voor Europees Hof”

Jokkebrok

Sinds kort lijkt nieuw bewijs de onschuld van Al J. te bevestigen. Op 13 november vertelt brand- en veiligheidsonderzoeker Bas van den Heuvel van onderzoeksbureau MSNP na analyse van beelden van een beveiligingscamera in tv-programma Nova: “We zien in de beeldanalyse dat de rook komt uit de technische ruimte van cel 11. Dus niet uit de cel zelf, de plek waar de Libiër zit, maar uit de technische ruimte waar de Libiër geen toegang toe heeft. Ik kan maar één conclusie trekken, namelijk dat de brand in de schilruimte al eerder aan de gang is dan de brand in de cel.” In radioprogramma Argos van 22 november laat wachtcommandant Melvin Deira weten dat er een kwartier voor de brand een schijnbaar vals alarm was. Toen Deira een kwartier later op het tweede brandalarm afkwam, zag hij rook en vuur boven cel 11, terwijl de brand in de cel zich op dat tijdstip nog niet had kunnen verspreiden.

“De politici zijn verantwoordelijk”, zegt Steijnen. “Zij instrueren de jongens daaronder.” Een van die “jongens” is Kroon. Voor de Schipholbrand bracht DJI een jubileumboek uit waarin Kroon zonder blikken of blozen meldt dat hij “de ondergrenzen” durfde op te zoeken bij het bouwen van tijdelijke gevangenissen vanaf 2002. Na de Schipholbrand regent het klachten over de sectordirecteur. Zo noemde het Zaanse ROSA-raadslid Erik Schaap hem “een jokkebrok”.⁴ Kroon loog namelijk over de misstanden op de Rotterdamse bajesboten om de gemeente Zaanstad te bewegen om de bouw van twee bajesboten toe te staan.⁵ Ook beweerde hij dat daar geen vluchtelingen zouden worden opgesloten, wat later wel zo bleek te zijn. Over de Alphense bajes beweerde hij dat er alleen “criminele illegalen” zouden worden opgesloten, wat ook niet klopt.⁶ In Zaanstad en Zeist lapte Kroon zelfs na de Schipholbrand de brandveiligheidsvoorschriften aan zijn laars.⁷ Toch klaagt het Comité Rechtsherstel alleen Donner en Verdonk aan. Steijnen: “De uitvoerders moeten ook aangepakt worden, maar zij krijgen hun orders van hogerhand. Uiteindelijk is Donner verantwoordelijk voor het opsluiten in brandonveilige cellen en de slechte nazorg voor overlevenden. Verdonk ging weliswaar niet over het opsluiten, maar ze heeft wel een zeer zwaar stempel gedrukt op hoe met de overlevenden moest worden omgegaan.”

Politieke vriendjes

In Nederland kunnen sinds de Tweede Wereldoorlog ook beleidsmakers vervolgd worden. Maar alleen als het OM of de Tweede Kamer daartoe opdracht geeft. Beide willen er niet aan. “Logisch”, zegt Steijnen, “Donner was de baas van het OM, en de Tweede Kamer en de ministers zijn politieke vriendjes.” Daarom is het Comité Rechtsherstel nu naar het Europees Hof gestapt. Dat stelt echter als eis dat de klacht namens de directe slachtoffers moet worden ingediend. “De overlevenden zijn uitermate kwetsbaar”, zegt Steijnen. “Er is zoveel met hen gesold. En ze worden nog steeds tegengewerkt bij hun psychische hulp en bijvoorbeeld bij familiebezoek. Het ministerie heeft hen aan een touwtje hangen. Daarom durven ze niet snel iets tegen dat ministerie te ondernemen.” In eerste instantie werd de klacht alleen ondertekend door familieleden van de overledenen en door de Liga voor de Rechten van de Mens. Zij vertegenwoordigen de slachtoffers, maar zijn zelf geen slachtoffer. Volgens Steijnen zou dat genoeg moeten zijn. “Het zou toch van de zotte zijn als mensen altijd zelf moeten klagen. Dat zou betekenen dat iemand die gefolterd wordt, zelf een klacht zou moeten schrijven. Moet je je voorstellen wat voor extra risico dat zou meebrengen voor die persoon. Of hij zou moeten wachten tot hij vrijgelaten wordt, dat kan toch ook niet de bedoeling zijn.”

Dat het Europees Hof de klacht niet gelijk heeft afgewezen op formele vereisten, bewijst volgens Steijnen dat men geïnteresseerd is in de zaak. Er is gevraagd om meer informatie over de relatie tussen ondertekenaars en slachtoffers. Ook heeft een aantal overlevenden onlangs wel ondertekend. Het Hof zou hen buiten beschouwing kunnen laten, omdat ze dat te laat hebben gedaan. Maar dan kan opnieuw begonnen worden met de rechtsgang in Nederland en komt de klacht uiteindelijk toch weer terecht bij het Hof. Als het Hof oordeelt dat er sprake is van schending van mensenrechten, dan zal men een onderzoek naar de “schuldvraag” instellen, aldus Steijnen, wat “tot nu toe niet is gebeurd”. Over verdergaande stappen durft hij zich niet uit te laten. “Een internationaal hof zal altijd de minst vergaande positie kiezen.” Een eventuele uitspraak is moeilijk te effectueren, maar volgens Steijnen is het in Nederland wel gebruikelijk om een uitspraak van het Hof op te volgen. “Al moeten we natuurlijk wel oppassen voor een puur cosmetische ingreep.” Maar heel geleidelijk verandert er maatschappelijk wel wat in de visie op illegalengevangenen, volgens de advocaat. “Een heel klein beetje positiever, ik zeg het voorzichtig.” Een kritische uitspraak van het Europees Hof zou natuurlijk mooi zijn, maar veel verandert er daardoor ook weer niet. Het internationale recht kan misschien de ergste uitwassen van het beleid wegnemen, maar het principe van illegalengevangenen wordt daarmee niet veroordeeld. Het maandenlange opsluiten van mensen op grond van hun illegale verblijfsstatus is ‘gewoon’ toegestaan volgens mensenrechtenverdragen.

Mariët van Bommel

Noten

1. Zie: Vertrokken Gezichten-website <www.vertrokkengezichten.net>.
2. “Ministers voor de rechter wegens crimineel vluchtelingenbeleid?”, Ellen de Waard. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11196f75.htm>.
3. ““Zeer adequaat” beleid maakt 11 dodelijke slachtoffers”, Eric Krebbers. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11173f74.htm>.
4. “Bajesboten Bulletin”. Op: ROSA Zaanstad-website <www.rosa-zaanstad.nl/menu/bajesbotenword.htm>.
5. “Gekonkel over “uitgeprocedeerde asielzoekers” op Zaanse bajesboten”, Harry Westerink. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11445f93.htm>.
6. “Koehandel en handjeklap met nieuwe bajesboten in Zaanstad”, Harry Westerink. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11217f76.htm>.
7. “In actie tegen illegalenbajessen”, Harry Westerink. In: Fabel Archief: <www.gebladerte.nl/11275f80.htm>, en: Brief gemeente Zeist naar het ministerie van Justitie, 10 november 2006. Op: Sluit Kamp Zeist-website <www.sluitkampzeist.nl/sites/www.sluitkampzeist.nl/files/brief-Zeist-DJInov101106.pdf>.

Christenfundamentalist “geneest” homo’s van “demonen”

Gebedsgenezer Bert Bruinekreeft in Haarlem.

Al jarenlang trekken gebedsgenezer Bert Bruinekreeft en de medewerkers van zijn stichting Het Lichtpunt met een tent het land door om mensen te bekeren en de duivel te verjagen. Toen de evangelisatiekaravaan in oktober 2008 Haarlem aandeed, maakte de lokale Actiepartij bezwaar tegen hun oerconservatieve en discriminerende standpunten. Helaas werken veel plaatselijke kerken samen met de militante christenfundamentalisten.

Naar eigen zeggen leidde de inmiddels gepensioneerde Bruinekreeft vroeger een “zondig” leven. Hij dronk veel te veel en tilde als autohandelaar zijn klanten en de Belastingdienst. Ook deed hij aan zelfbevrediging, soms wel drie keer per dag. Toen hij 29 jaar was, beloofde hij zijn leven in dienst van God te gaan stellen. In 1978 richtte hij stichting Het Lichtpunt op, die sinds 1982 evangelisatiebijeenkomsten organiseert op kampeertreinen in Bruinekreefts woonplaats Voorthuizen. In Barneveld beheert Het Lichtpunt “het christelijk ontmoetingscentrum” De Herberg. In 1993 deed zakenman Bruinekreeft de leiding van zijn bedrijf in verkoopwagens over aan zijn zoon en ging hij full-time de boer op met zijn predikingen en genezingen “in naam van Jezus”.

Spiernaakt

Op verzoek van een aantal kerken probeert hij met zijn stichting vanaf 2003 ook elders in het land zieltjes te winnen. Sindsdien voert Het Lichtpunt zes keer per jaar een twee weken durende intensieve stedelijke evangelisatiecampagne. De stichting zet dan ergens in een gemeente een enorme circustent neer van 60 meter doorsnee en 16 meter hoog, met zo’n tweeduizend zitplaatsen. Daar houdt Bruinekreeft zijn preken voor jong en oud, met thema’s als “Hoe onderken ik als christen misleiding door de vijand”, “Invloeden van het voorgeslacht op mijn leven (geestelijk en/of lichamelijk)”, “Invloeden van de duisternis in de christelijke samenkomsten”, “Bevrijding door de kracht van het kruis” en “Hoe kom ik tot een overwinning leven”. Ter plekke “geneest” hij via gebeden ook zieken. Bruinekreeft en zijn stichting werken tijdens die campagnes nauw samen met plaatselijke protestantse en gereformeerde kerken en verspreiden dan huis-aan-huis en op scholen duizenden folders. Ook vraagt Het Lichtpunt lokale christenen om mee te helpen, bijvoorbeeld als “kosters, nazorgers, koffieschenkers, parkeerwachters, EHBO-ers, kinderwerkers, collectanten, bewakers en boekentafelmedewerkers”. Jaarlijks steekt de stichting meer dan 100 duizend euro in het evangelisatiewerk.

Na het officiële deel van een evangelisatiebijeenkomst verleent Het Lichtpunt ook “nazorg” voor bezoekers met problemen en ziekten. “Wij verwachten dat de nazorgers netjes, schoon en zedig gekleed zijn als vertegenwoordigers van de Koning der Koningen”, staat daarover te lezen in het “instructiehandboek”. “Hiermede bedoelen wij voor de dames dat zij erop letten dat zij geen shirts of blouses dragen met “inkijk” en gelieve geen strakke kleding te dragen. Een rok of jurk is een pré. Dit alles ter bescherming van uzelf in verband met allerlei slag mensen die wij tegenkomen.” Volgens Bruinekreeft lokken vrouwen in korte rokken of andere “uitdagende” kleding zelf seksueel geweld uit. Het zou hun eigen schuld zijn als ze zouden worden verkracht. De evangelist verkondigt “de blijde boodschap van God” ook aan kinderen. “Jezus geneest, ook nu nog, van boven. Dus als je ziek bent, bid tot hem en alles komt goed”, zo wordt de kinderen wijsgemaakt. Verder houdt hij onder het motto “De weg naar een succesvol zakenleven” speciale bijeenkomsten voor christelijke ondernemers. “Verzoening? Verlossing? Bevrijding? Genezing? Redding?”: God heeft het volgens de propaganda van Het Lichtpunt allemaal in de aanbieding. Voorwaarde is wel dat men eerst de eigen zonden belijdt en een “wedergeboren” christen wordt. Trouw de kerk bezoeken is niet genoeg, weet Bruinekreeft. Dat geeft je geen zekerheid op een plekje in de hemel. “Als je niet wedergeboren bent, sta je straks spiernaakt voor Jezus.” Maar “Jezus wil niet dat je naar de hel gaat. Daar zit je eeuwig in de pijn en zul je de wormen door je heen voelen kruipen.”¹

Kosmische oorlog

Net als evangelist Jan Zijlstra van pinkstergemeente De Levensstroom² beweert Bruinekreeft dat God via zijn gebeden zieken geneest. Christelijke gebedsgenezers zetten zich scherp af tegen new age- en andere paranormale therapeuten. Dergelijke “occultisten” zouden de kracht niet van Jezus krijgen,

maar van “demonen”. Zieken moeten Bruinekreeft daarom beloven dat ze voor hun genezing nooit naar dat soort “kwade krachten” zullen gaan. “Veel mensen zijn occult belast doordat ze ooit bij een magnetiseur, aurahealer, waarzegger, iriscopist, of bij iemand die reiki toepast en andere alternatieve genezers geweest zijn. Ook bepaalde beelden of voorwerpen in huis kunnen een blokkade in je leven zijn, zodat je niet verder kunt doorgroeien of vrijkomen van een bepaalde gebondenheid”, aldus de evangelist, die de duivel eigenhandig schijnt te kunnen wegsturen als hij in de buurt is. Satan zou volgens de protestantse fundamentalist ook achter de katholieke aanbidding van Maria zitten.

Bruinekreeft meent dat veel mensen kampen met “een vloek” in hun leven. Die zou men zelfs kunnen erven, want “zonden” zouden worden doorgegeven aan het nageslacht, tot en met de vierde generatie. Homoseksualiteit beschouwt hij als een vorm van bezetenheid. Homogevoelens zouden worden veroorzaakt door de demonen die in homo’s zouden huizen. En die wil Bruinekreeft op verzoek graag wegbidden. Hij gaat daarnaast ook flink te keer tegen hard rock en metal. Dat zou “satanische muziek” zijn in handen van de duivel, die daarmee jongeren op het verkeerde pad brengt. “Een kind van God” hoeft volgens hem weliswaar niet bang te zijn voor de duivel, maar zijn macht zou ook niet onderschat mogen worden. Want de duivel zou een derde van de engelen in zijn val hebben meegenomen, en die zouden sindsdien als demonen actief zijn. Om God in zijn gevecht tegen Satan bij te staan zoekt de evangelist “rekruten voor het leger van Christus”, “strijders voor Jezus”. In de religieus-militaristische ideologie van Bruinekreeft staat de kosmische oorlog tussen goed en kwaad centraal. Overigens zou Jezus volgens hem tegen “de Joden” hebben gezegd dat ze “kinderen van de duivel” zijn.

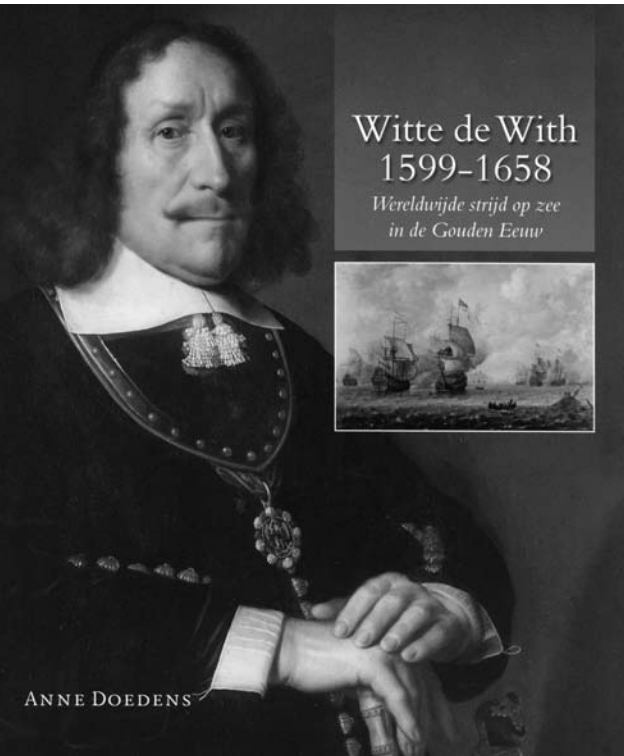
Nogal wat Haarlemmers waren verontwaardigd dat Bruinekreeft en zijn volgelingen in oktober 2008 hun buurt mochten komen verstoren met een twee weken durende publieke manifestatie van christenfundamentalisme. De Actiepartij stelde daarop kritische vragen aan het college van B&W. Bruinekreeft maakt zich stelselmatig schuldig aan discriminatie van homo’s en vrouwen, aldus Actiepartij-raadslid Sjaak Vrugt, en daarom had de gemeente voorwaarden moeten stellen aan de verlening van de vergunning om de tent neer te zetten. Ten opzichte van andere organisaties voert de gemeente wel een anti-discriminatiebeleid, stelde Vrugt. De vrijheid van godsdienst zou geen vrijbrief mogen zijn om onbelemmerd bepaalde groepen mensen te beledigen en te onderdrukken.

Harry Westerink

Noten

1. “Kerkganger zijn is niet genoeg”, Jaap van der Boon. In: *Friesch Dagblad*, 26.9.2005.
2. “Lid van pinksterkerk lonkt naar Vlaams Belang”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11277f80.htm>. En: “Christenfundamentalist wil “met leger van God” Nederland veroveren”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11437f93.htm>.

Promotiecampagne voor koloniale houwdegen Witte de With

Boek van Witte de With-fan Anne Doedens.

Gehaat en gevreesd door zijn minderen, gemeden door zijn gelijken en in voortdurend conflict met zijn meerderen. Zo werd altijd aangekeken tegen de botte en eerzuchtige zeebonk en vechtersbaas Witte de With. Toch is 2009 uitgeroepen tot Witte de With-jaar, waarin de vice-admiraal net zo verheerlijkt wordt als zijn bekendere tijdgenoten Piet Hein, Maarten Tromp en Michiel de Ruyter.

De With is een van de vele “zeehelden” uit de “Gouden Eeuw” die in dienst van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en de West-Indische Compagnie (WIC) de belangen van de koloniale grootmacht Nederland verdedigden en de Nederlandse slavenhandel mede mogelijk maakten. Hij werd in 1599 geboren vlakbij Den Briel. Zijn ouders waren mennonieten en strikte pacifisten. In 1610 liet hij zich door een calvinistische predikant dopen, waarna hij zich niet meer geweldloos hoefde te gedragen. Na allerlei mislukte baantjes aan wal ging hij in 1616 als kajuitsjongen de zee op. Hij werd hofmeester en lijfwacht van de koloniale bloedjas Jan Pieterszoon Coen en klom al snel op in de marinehiërarchie.

In 1623 hield hij een strooptocht langs de westkust van Amerika en voer hij over de Stille Oceaan naar de Nederlandse gebiedsdelen in “de Oost”. De discipline op zijn schip was zo streng dat een deel van de bemanning deserteerde naar een onbewoond eiland. In Nederlands-Indië aangekomen voerde hij een zeer gewelddadige strafexpeditie uit tegen de bewoners van het Molukse eiland Ternate. Van de VOC moest hij namelijk een monopoliepositie afdwingen in de kruidnagelhandel. Hij liet op plantages tienduizenden kruidnagelbomen vernielen. Dat deed de VOC vaker om de prijzen van specerijen hoog te houden en handelaren te straffen die zich niet aan het VOC-monopolie hielden.

Lafbek

In 1628 werd De With de hoofdkapitein van de vloot van Piet Hein. Hij deed mee aan het stelen van de Spaanse zilverbloot, die in totaal - omgerekend - bijna 120 miljoen euro opbracht. Het zilver en de andere kostbaarheden hadden de Spaanse koloniale op hun beurt weer geroofd van de inheemse bevolking van Zuid-Amerika. Met het geld van de zilverbloot begon de WIC de koloniale macht van Spanje en Portugal te ondermijnen. In 1630 veroverde een WIC-leger een groot deel van Brazilië op de Portugezen. De Nederlanders kwamen zo in het bezit van de vele suikerrietplantages. De suikerproductie was afhankelijk van de slavernij en slavenhandel, en in 1635 namen de Nederlanders die ook over.

De diefstal van de zilverbloot door Hein en De With werd in de volksmond al gauw de hemel ingeprezen en kwam later in de koloniale geschiedschrijving te boek te staan als een uitzonderlijke heldendaad. Maar De With zelf was ontevreden. Hij kreeg 500 gulden, en dat vond hij te weinig voor zijn cruciale rol in het jatwerk. Hij wilde meer geld en erkenning. In 1637 werd hij benoemd tot vice-admiraal van Holland en West-Friesland. Hij begon steeds meer ruzie maken met zijn collega's, waaronder de Zeeuwse vice-admiraal Johan Evertsen en zijn eeuwige rivaal Maarten Tromp. “Ik walg als ik van hem hoor spreken, en zag hem liever hangen dan eten”, zei hij over Evertsen. Vanaf 1640 verscheen er een reeks pamfletten, deels anoniem, deels onder De Withs naam, waarin Tromp werd belasterd en bespot. Tegenover zijn ondergeschikten gedroeg De With zich nog lomper. Nog voor het begin van het zoveelste zeegevecht met koloniale tegenstanders beschuldigde hij zijn kapiteins meteen al van lafheid. “Er is in Holland nog hout genoeg om voor iedere lafbek een galg op te richten”, liet hij weten.

In 1647 werd hij er met zesduizend man op uitgestuurd om Nederlands-Brazilië te behouden en de koloniale tegenstander Portugal een lesje te leren. Hij wilde de Portugezen ter plekke meteen op zee aanvallen, maar de koloniale machthebbers wezen dat onbesuisde optreden af. De With keerde daarop zonder toestemming terug naar Nederland. Hij diende nog liever de sultan van Turkije, zei hij, dan de WIC op die “hongerberg” die Nederlands-Brazilië volgens hem was. Hij beklagde zich bij de Staten-Generaal zo fel over zijn opdrachtgevers dat hij in de boeien werd geslagen. Hij werd daarop vervolgd wegens plichtsverzuim en kreeg straf. Vanaf 1652 vocht hij vaak tegen Engelse vloten, waarbij hij tot zijn grote woede zijn leeftijds- en stadsgenoot Tromp boven zich in de marinehiërarchie moest dulden. Zo maakte hij zich meer en meer onmogelijk bij de hele vloottop. In de loop der jaren werd zijn reputatie steeds slechter, ook bij het lagere vlootpersoneel. Hij stond zo slecht bekend om zijn uiterst strenge orde en tucht dat hij vaak niet genoeg zeelieden voor zijn schepen bij elkaar wist te krijgen en daardoor regelmatig onderbezet

moest uitvaren. In 1658 werd hij bij een zeeslag met een Zweedse vloot doodgeschoten. Hij werd begraven in een opzichtig praalgraf in de Rotterdamse Laurenskerk.

Lijfstraffen

Zo'n lompe houwdegen lijkt niet bepaald het ideale type voor een nieuw feestje rond het Nederlandse koloniale verleden. Toch heeft historicus en VVD-gemeenteraadslid Anne Doedens daartoe het initiatief genomen. Eerdere promotiecampagnes voor het Nederlandse kolonialisme kwamen ook van de VVD. Kamerlid Enric Hessing stond aan de wieg van “de viering” in 2002 van “400 jaar VOC”¹ en Kamerlid Zsolt Szabo maakte zich sterk voor het Michiel de Ruyter-herdenkingsjaar in 2007.² Het De With-jaar vormt de zoveelste poging in korte tijd om de smerige geschiedenis van het kolonialisme wit te wassen. Deze keer gaan de initiatiefnemers zelfs verder dan de toch al zo ronkende koloniale geschiedschrijving van vroeger eeuwen. Nu wordt namelijk een man opgehemeld die zelfs door nogal wat tijdgenoten werd bekritiseerd om zijn moeilijke karakter, zijn extreme agressie, zijn meedogenloze lijfstraffen, zijn eerzucht om de baas te zijn en beroemd te worden, en zijn torenhoge en levenslange ruzies in de vloottop.

Doedens wil “een herwaardering” van De With. Hij heeft de biografie “Witte de With 1599-1658” geschreven, en ook de inleiding bij het scheepsjournaal “Op jacht naar Spaans zilver”. Hij is “ontzettend opgelucht” dat de organisatie van het herdenkingsjaar van de grond is gekomen. “Het was een hele klus om zo ver te komen, en er moet nog veel gebeuren. Maar het is gelukt om mensen te vinden die net zo enthousiast zijn over de geschiedenis van Witte de With als ik.” Uit krantenkoppen als “Vice-admiraal Witte de With krijgt alsnog zijn eerbetoon” en “Miskend redder van de Nederlandse vloot”, en betitelingen als “ondergewaardeerde zeeheld” en “kloeke Hollandse ontdekkingsreiziger” blijkt hoe klakkeloos Doedens' jubelverhaal over De With wordt overgenomen. “Witte de With mag dan een vreselijk mens geweest zijn, Doedens weet een man neer te zetten waarvoor je in de tijd gezien toch sympathie krijgt”, aldus een journalist die een voordracht van de VVD-er in een boekhandel bijwoonde. Doedens eert De With als de enige “zeeheld” die in de zeventiende eeuw de hele wereld doorvoer en die Piet Hein heeft getipt dat de te stelen zilverbloot in aantocht was. De al eeuwenlang gereproduceerde nationalistische propaganda over “de gewonnen zilverbloot” krijgt met het De With-jaar een extra impuls.

Het herdenkingsjaar duurt van 8 november 2008 tot 31 oktober 2009. Als symbolisch begin voer het Utrechtse Statenjacht naar Rotterdam om burgemeester Ivo Opstelten het eerste exemplaar van “Op jacht naar Spaans zilver” aan te bieden. Aan boord van dat jacht, een historische reconstructie van een VOC-schip, bevonden zich marine-officieren, burgemeesters en andere hotemetoten. Op de historische scheepswerf De Delft in Rotterdam wordt gedurende het De With-jaar een ander oorlogsschip herbouwd, namelijk De Delft. Leerlingen houtbewerking doen daar werkervaring op door een soortgelijk schip te maken als die waarop De With muitende bemanning liet geselen en kielhalen. Het herdenkingsjaar wordt verder opgeluisterd met tentoonstellingen, themaweekenden en festivals. “Het was toch een Rotterdammer om trots op te zijn”, aldus het stadschauvinisme van de havenstad, dat met het De With-jaar extra toeristen hoopt te kunnen lokken.

Harry Westerink

Noten

- ¹ “Hollandse koopmansgeest geen reden tot feest”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/10842f52.htm>.
- ² “Nationalistische propaganda in De Ruyter-herdenkingsjaar”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11314f84.htm>.

Illegale arbeiders bij de achterdeur opgewacht

De Arbeidsinspectie heeft in 2007 bij minder bedrijven illegale arbeiders aangetroffen dan in voorgaande jaren. Volgens de inspecteurs komt dat door hun voortvarende aanpak, waar ze flink trots op zijn.

Overall in het land vallen de Arbeidsinspectie en de vreemdelingenpolitie binnen op plekken waarvan vermoed wordt dat daar illegalen werken. Het gaat daarbij vooral om sectoren waar veel vuil, zwaar, eentonig en slechtbetaald flexwerk wordt verricht. Volgens het jaarverslag van de Arbeidsinspectie over 2007 is het aantal bedrijven dat illegalen in dienst heeft, gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Dat komt niet alleen door de nog strenger geworden aanpak van illegale arbeid, maar ook door “het vrije verkeer van werknemers” uit Polen sinds 1 mei 2007. Voortaan werken Polen niet langer meer illegaal in Nederland.

“Wanneer bij een inval in bijvoorbeeld een Chinees restaurant een illegale kok wordt aangetroffen, staat de vreemdelingenpolitie hem al bij de achterdeur op te wachten. De pakkans is vergroot”, juicht Arbeidsinspectie-woordvoerster Magda de Vetten.’ In totaal voerde de Arbeidsinspectie in 2007 ruim 36 duizend “controles” uit. Bij 18 procent van de gecontroleerde bazen werkten bijna 2.900 arbeiders zonder werk- of verblijfsvergunning. Die werden opgepakt, afgevoerd en opgesloten. In 2005 had nog een kwart van de onderzochte bazen illegalen rondlopen. In 2007 gaf de Arbeidsinspectie bazen in totaal 49 miljoen euro boete. De overheid streeft ernaar om het percentage illegale arbeid in de schoonmaaksector, de horeca, de bouw, de land- en tuinbouw, de vlees- en visbranche, en de autobranche terug te brengen tot 15 procent.

Pilotproject

De Arbeidsinspectie steekt steeds meer tijd en menskracht in de bestrijding van illegale arbeid. Dat blijkt uit de toegenomen hoeveelheid inspectieverslagen over illegale arbeid in allerlei sectoren van de economie. Volgens een dergelijk verslag werkt één op de vijf schoonmaakbedrijven met illegalen. Vroeger waren dat vooral Afrikanen en Pakistanen, nu steeds meer Bulgaren. In “de regio Flevoland en Gooi & Vechtstreek” kregen inspecteurs “signalen van bonafide glazenwassers over oneerlijke concurrentie. Zij gaven bovendien aan blij te zijn met de aandacht van de Arbeidsinspectie voor deze sector. Zij klaagden erover dat de markt werd verstoord door de komst van Bulgaarse glazenwassers en dat soms geweld werd gebruikt om een wijk te “veroveren”.” Dit soort hetzes van arbeiders tegen hun collega’s zonder werk- of verblijfsvergunning gebruikt de Arbeidsinspectie graag om de noodzaak van de repressieve aanpak te benadrukken.

Ook in de horeca² neemt de illegale arbeid af. In 2007 controleerden arbeidsinspecteurs ruim tweeduizend restaurants, café’s en snackbars. Eén op de vijf bedrijven heeft illegalen in dienst. In de horeca zijn vier interventieteams actief, die bestaan uit de vreemdelingenpolitie, de Belastingdienst, de Arbeidsinspectie, gemeenten, en uitkeringsinstantie UWV. Eerder werkten bij de helft van de Chinese restaurants illegalen in de keuken, in 2007 nog maar 30 procent. Ook bij één op de drie bouwbedrijven werken illegale arbeiders. Dat vindt de Arbeidsinspectie veel te veel, en daarom wil men prioriteit geven aan bestrijding van illegale arbeid in deze sector. In de land- en tuinbouwsector geeft de Arbeidsinspectie leiding aan het Westland Interventieteam.³ Voor het eerst in jaren is de illegale arbeid in deze sector gedaald. Ook in de vlees- en visbranche is de illegale arbeid behoorlijk gedaald. Het viel de Arbeidsinspectie op dat bij visverwerkende bedrijven van “mensen van Marokkaanse of Turkse

afkomst” “opvallend veel Bulgaren” werken. Die bedrijven lopen een verhoogde kans dat ze blijvend in de gaten worden gehouden. Verder ziet de Arbeidsinspectie in de autobranche een toename van Bulgaarse arbeiders.

Arbeidsinspecteurs blijken het ook gemunt te hebben op de “niet-westerse detailhandel”. Eén op de vijf “Turkse bakkers, andere buitenlandse winkeliers en niet-westerse kappers” hebben illegalen in dienst, zo bleek bij controles. In totaal vielen de inspecteurs bij “1.144 niet-westerse winkels” binnen. “Niet-westerse bakkers” maken het volgens de inspecteurs “het bontst”. De meeste opgepakte illegale arbeiders in deze sector kwamen uit Turkije, Bulgarije en India. Illegale arbeid in “niet-westerse detailhandel” betreft “voornamelijk een randstedelijke problematiek”, aldus de Arbeidsinspectie. Men vindt dat lang niet alle “allochtone” bazen voldoende op de hoogte zijn van de regels. Daarom gaat men hen dichterbij op de huid zitten. “In 2007 is in diverse verkennende gesprekken met (handhavings-) partners, deskundigen en vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam de achtergrond van deze problematiek in kaart gebracht. Als gevolg hiervan is op 15 mei 2008 een pilotproject van start gegaan in stadsdeel De Baarsjes in Amsterdam. Deze pilot combineert handhavingscommunicatie met de repressieve aanpak. De verwachting is dat een informatief bezoek aan de ondernemer (gevolgd door een reguliere controle) het nalevingspercentage positief zal beïnvloeden.” Zo wordt het net rond illegale arbeiders strakker aangetrokken.

Harry Westerink

Noten

1. *“De politie wacht illegale kok bij achterdeur op”*, Ismaël Dibi. In: De Volkskrant, 6.6.2008.
2. *“De vuile vaat van de horeca”*, Ellen de Waard en Harry Westerink. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/10947f59.htm>.
3. *“Westland oefenterrein voor jacht op illegale arbeiders”*, Ellen de Waard en Harry Westerink. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/10866f54.htm>.

Een verdwenen krantenbezorger

Najaar 2008, half vijf ’s morgens in een Zuid-Hollandse stad. In alle vroegte vallen de Arbeidsinspectie en de vreemdelingenpolitie binnen bij een krantendepot, op zoek naar illegale arbeiders. “Wij willen uw administratie zien”, zeggen ze tegen de depothouder. Die maakt al jarenlang mee dat de politie in de maanden november en december komt “controleren” of hij illegalen in dienst heeft. Krantenbezorger Mathieu vlucht in blinde paniek weg, maar wordt aangehouden en afgevoerd naar een politiebureau en later naar een illegalengevangenis. Gelukkig zijn de andere illegale bezorgers die morgen hun kranten nog niet komen ophalen. Maar misschien lukt het de politie een volgende keer wel om hen op te pakken. De depothouder is teleurgesteld over de inval. Hij kan illegale arbeiders namelijk goed gebruiken, want de meeste anderen hebben niet zo’n zin meer in een baantje dat bar slecht verdient. “Ik kies ervoor om niet meer te weten of mijn personeel verblijfsrecht heeft”, erkent hij later. Hij kan en wil niet nagaan of de aan hem getoonde verblijfspapieren van zijn bezorgers vals zijn. Hij heeft gewoon bezorgers nodig, of ze nu illegaal zijn of niet.

Die dag krijgen de wijkbewoners hun krant niet bezorgd. Hun “krantenjongen” Mathieu zit opgesloten en dreigt te worden uitgezet naar Afrika. Hij was erg geliefd in de wijk vol gegoede middenklasseburgers, waar hij ook ’s middags de krant bezorgde. Iedereen kende hem. Hij maakte een vriendelijke en zelfbewuste indruk. Sommige buurtbewoners stopten hem wel eens wat toe. Ze hadden wel het vermoeden dat er iets met hem aan de hand was, dat hij misschien illegaal was. Maar daar spraken ze niet over. Ze gaven hem soms appels. “Om appelmoes van te maken”, legden ze hem uit. “Appelmoes, wat is dat?”, vroeg hij later aan zijn Nederlandse vriendin Margriet. Ook gaf men hem stooferen, kleding of andere cadeautjes. Aan het eind van het jaar kreeg hij vaak chocoladeletters of een Sinterklaas-surprise, met een gedicht erbij. Als hij de krant kwam brengen, dan riepen kinderen soms door de brievenbus: “Hallo, Mathieu!”. En dan groette hij hen enthousiast terug.

Margriet had al vaker gehoord dat de politie in de buurt van het depot regelmatig bezorgers met een zwarte huidskleur staande hield en de witte bezorgers liet doorfietsen. Ze had Mathieu gewaarschuwd dat hij voorzichtig moest zijn. Dat wist hij natuurlijk wel. Maar om een beetje geld te verdienen moest hij het risico van een razzia op de koop toe nemen. Sommige illegale collega’s van hem gingen in november vaak een paar weken niet naar hun werk. Want ze verwachtten dat de politie rond die tijd weer een inval zou doen. Maar lang konden ze zich niet gedeisd houden, want dan hadden ze geen geld meer om van te leven. “Ik heb de indruk dat de vreemdelingenpolitie aan het eind van het jaar nog wat meer op mensen gaat jagen om zo het afgesproken quotum van jaarlijks op te pakken illegalen te kunnen halen. Halen ze het quotum niet, dan krijgen ze minder geld”, aldus Margriet. Onlangs vertelde een buurtbewoonster haar dat ze Mathieu had gemeld dat er binnenkort waarschijnlijk weer een inval op zijn werkplek was te verwachten. De vrouw werkt bij de uitkeringsinstantie UWV, die ook betrokken is bij dit soort “controles”. Ze was vaag op de hoogte van voorgenomen nieuwe invallen, maar wist niet precies op welke dagen en tijden.

Inmiddels heeft Margriet voldoende maandinkomen om voor Mathieu afhankelijk verblijfsrecht op grond van gezinsvorming te kunnen regelen. Maar dat vormt voor de overheid geen reden om hem vrij te laten. Ze bezoekt hem elke week in de illegalengevangenis. En ze heeft diverse buurtbewoners gevraagd om hem eens een brief of kaartje te sturen. December is toch bij uitstek de maand om een beetje geld aan goede doelen te geven en om eens aan de eenzame medemens te denken. Maar zo ver gaat hun betrokkenheid nu ook weer niet. Het oppakken en afvoeren van Mathieu veroorzaakte even een kleine rimpeling in de zo vredige en in de zon glinsterende vijver van hun middenklasseleven. Maar daarna gaat men weer over tot de orde van de dag. *Mathieu en Margriet zijn schuilnamen.* Harry Westerink

Albayrak dwingt gemeenten om noodopvang te sluiten

Actie in Leiden in
maart 2006.

Uit de bajes

Liever dood dan terug naar Turkije

Mehmet Yazici heeft al veel gevangenissen van binnen gezien. Niet als crimineel, maar als illegaal. De 35-jarige Turkse Koerd zit sinds augustus 2008 in de Alphense bajes. Fabel-medewerkers bezochten hem daar regelmatig. In Turkije, Iran, Irak en Syrië wonen samen 40 miljoen Koerden. Al decennia lang streven Koerdische bewegingen naar een eigen staat. Maar hun strijd wordt met harde hand onderdrukt, en veel Koerden zijn gevlucht, ook naar Nederland. “Al lange tijd schreeuwen de Koerden om hun mensenrechten te verdedigen, hun cultuur, hun bestaan en hun waardigheid”, aldus Yazici. “De enige Koerdische groep die ik vroeger kende was de PKK met zijn guerrillaleger dat vocht tegen het Turkse leger voor de rechten van de Koerden. Ik wilde geen PKK-soldaat worden omdat ik niemand wilde vermoorden. Maar ik begon hen wel te helpen door hen eten te geven. Ik werd gearresteerd door de Turkse overheid. Na een maand lieten ze me weer vrij en waarschuwden ze mij dat als ze me opnieuw betrapten, ik hele grote problemen zou krijgen, zoals marteling, lange gevangenisstraffen of de dood. In 1998 ontdekten de autoriteiten dat ik toch weer voedsel gaf aan de PKK. Ze begonnen me te zoeken. Maar ik werd gewaarschuwd, zorgde voor een valse identiteit en vluchtte naar Nederland.”

Yazici is blij dat hij bezoek krijgt. Hij is eenzaam, want Koerdisch bezoek krijgt hij niet. Het eerste dat opvalt is zijn sympathieke gezicht, dat ook getekend is door een zwaar leven. Hij kwam in 1999 in Nederland, maar was bang voor de overheid. “Ik dacht dat ze mij terug zouden sturen naar de Turkse autoriteiten als ik asiel zou aanvragen.” Daarom dook hij onder en werkte hij zwart. In 2005 werd hij bij een arbeidscontrole opgepakt. Hij vroeg alsnog asiel aan, maar werd door de IND niet geloofd. Hij werd opgesloten op een van de Rotterdamse bajesboten. De omstandigheden waren daar erg slecht en Yazici kreeg slaapproblemen. Ook begon hij rare geluiden te horen.

Na 8 maanden vast te hebben gezeten kwam Yazici vrij. Omdat zijn asielprocedure nog liep, belandde hij in een Alkmaars asielzoekerscentrum. Omdat hij daar de enige Koerd was, kon hij met niemand praten. Een behulpzame dokter liet hem overplaatsen naar Arnhem waar wel een paar landgenoten zaten. Elke week moest hij zich melden bij de vreemdelingenpolitie. Dat deed hij netjes, maar toch werd hij op 1 maart 2008 opeens weer gearresteerd en naar de Dordtse bajesboot gestuurd. Uit protest begon hij een hungerstaking. “Ik ga liever dood dan dat ik teruggestuurd word”, verklaarde hij. Na 39 dagen hungerstaking raakte hij bewusteloos en werd hij overgebracht naar het Penitentiair Ziekenhuis. De IND wilde zijn hungerstaking stoppen en beloofde overplaatsing naar een andere gevangenis.¹ Maar in plaats daarvan probeerden ze hem diezelfde nacht uit te zetten. Zijn advocaat wist dat te voorkomen. Yazici werd naar Zestienhoven overgebracht en begon daar weer te eten. Daarna werd hij overgeplaatst naar uitzetcentrum Schiphol-Oost, waar ze hem opnieuw probeerden uit te zetten. Yazici verzette zich echter zodanig dat dat niet lukte. Uiteindelijk kwam hij in Alphen terecht. “Daar zit ik nu en ik wacht...”, zegt hij.

“Ik ben nooit uitgeprocedeerd geweest”, zegt Yazici. Momenteel loopt voor hem een procedure op medische gronden. Zijn gezondheidsklachten begonnen op de Rotterdamse bajesboot, en zijn in Dordrecht nog verergerd door de angst uitgezet te worden. Zo maakt de Nederlandse overheid vluchtelingen kapot. “Als ik mijn medicijnen niet neem, krijg ik het heel erg benauwd”, zegt Yazici. Hij grijpt daarbij zijn keel vast om het te illustreren. “De medische zorg in Alphen is slecht”, zegt hij. “Als de dokter langskomt, vraagt hij mij diep adem te halen. Vraagt dan: goed? En dan is hij alweer weg. Misschien is hij wel helemaal geen dokter.” Gelukkig komt er sinds enige tijd een vertrouwensarts bij hem op bezoek. Met zijn advocaat probeert hij zijn rechtbankzitting van half december voor te bereiden. Misschien komt hij dan, na bijna 9 maanden, weer vrij.

Als Yazici in 1999 asiel had durven aanvragen, was hij nu misschien in aanmerking gekomen voor de pardonregeling. Zijn wantrouwen tegenover de overheid hielp hem Turkije op tijd te ontvluchten, maar heeft hem in Nederland juist geen veiligheid opgeleverd. Hij zit gevangen, met uitzicht op vervolging in Turkije. *De Fabel van de Illegaal is een briefactie gestart voor gevangenen in de Alphense illegalengevangenis. Meld je nu aan en schrijf ook om deze mensen een hart onder de riem te steken. Stuur een e-mail naar <info@defabel.nl> met als onderwerp [briefnieuws].* Mariët van Bommel

Noot

1. “Hoe de hungerstaking van Mehmed Yazici werd gebroken teneinde hem te deporteren.” Zie: *Vrijheid van Beweging-website* <www.vrijheidvanbeweging.nl/gevangenen_zonder_papieren/berichten_uit_detentiecentra_2.html>.

PVV-Kamerlid Sietse Fritsma wil dat staatssecretaris van Justitie Nebahat Albayrak gemeenten op het matje roept die willen doorgaan met noodopvang aan vluchtelingen, tegen de afspraken rond de pardonregeling in. Albayrak doet alsof haar neus bloedt en stelt doodleuk dat er amper gemeenten zijn die dwarsliggen. Maar minstens 60 gemeenten houden hun noodopvang open of denken erover om dat te doen.

In het bestuursakkoord van de pardonregeling is vastgelegd dat de rijksoverheid vluchtelingen van voor 1 mei 2001 verblijfsrecht en onderdak geeft en dat de gemeenten uiterlijk eind 2009 stoppen met noodopvang voor vluchtelingen. Het rijk zou gaan zorgen voor “een sluitend beleid” door vluchtelingen ofwel verblijfsrecht te geven ofwel af te wijzen en ook daadwerkelijk uit te zetten.¹ Nogal wat gemeenten echter verwachten dat ze in en na 2009 nog steeds geconfronteerd zullen worden met op straat zwervende vluchtelingen die geen kant op kunnen. “Eerst zien, dan geloven”, is hun reactie op “de sluitende aanpak”. Ze geven het beleid van Albayrak het nadeel van de twijfel en houden hun eigen noodopvang vooralsnog open, zoals onder meer in Leeuwarden en Groningen. “We vinden het onverantwoord om de noodopvang nu te sluiten”, aldus woordvoerder Niko Beets namens de Groningse SP-wethouder Peter Verschuren. “Er zijn geen oplossingen voor de asielzoekers, ze zullen weer door onze straten zwerven.” Het gaat gemeenten niet zozeer om een menswaardige behandeling van vluchtelingen, maar vooral om “het probleem van de openbare orde”. Groningen begroot in 2009 200 duizend euro voor noodopvang, met tegenzin, want dat vindt men eigenlijk een taak van de landelijke overheid.

Daar staat tegenover dat in flink wat andere gemeenten de noodopvang al is gestopt of gaat sluiten. Daarbij wordt simpelweg aangenomen dat de pardonregeling alle opvangproblemen oplost, hoewel in de praktijk vaak het tegendeel blijkt. Ook het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) zou in eerste instantie eind 2008 gaan stoppen. Maar diverse organisaties hebben gepleit voor een blijvend steunnetwerk voor illegale migranten en vluchtelingen. Het steunpunt gaat nu alsnog door, maar moet wel intensiever op zoek naar financiering.

Weerstand

De extreem-rechtse Fritsma was er als de kippen bij om in de Tweede Kamer bij Albayrak opheldering te vragen over de gemeente Groningen, die in strijd met het bestuursakkoord zou handelen en daarvoor hard aangepakt zou moeten worden. “Burgemeesters van gemeenten die de afspraken blijven schenden, moeten wat de PVV-fractie betreft onmiddellijk op non-actief worden gesteld”, brieste hij zelfs. In reactie daarop bagatelliseerde Albayrak de uitspraken die namens wethouder Verschuren waren gedaan. “De afspraak die gemeenten moeten nakomen, is dat eind 2009 de noodopvang dicht zal zijn. Elke keer als een individuele wethouder opstaat en zegt dat hij het er niet mee eens is, kunnen wij in de Kamer met elkaar praten over de mening van die ene wethouder, maar voor mij is het in het geval van Groningen belangrijk dat het geen collegestandpunt is. In de praktijk krijg ik nog steeds elke dag medewerking, ook van de gemeente Groningen, bij het “leegmanagen” van de noodopvang.” Albayrak zei “geen substantiële weerstand” van gemeenten te ondervinden.

VVD-Kamerlid Henk Kamp zette de staatssecretaris nog extra onder druk door te vragen of ze kon “bevestigen dat het niet meer bieden van noodopvang vanaf eind 2009 een cruciaal onderdeel is van de afspraken die zij met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft gemaakt”. Jazeker, benadrukte Albayrak. “Sterker nog, ik wacht niet tot eind 2009. Elk geval van lichte of zwaardere weerstand in de praktische samenwerking pak ik nu op om gemeenten te herinneren aan de afspraken die wij gemaakt hebben en om te bezien hoe gedrag zoals dat van de wethouder uit Groningen zich verhoudt tot het uiteindelijke doel dat wij met elkaar gesteld hebben en waar de VNG achter staat.” De VNG zou haar “keer op keer” duidelijk hebben gemaakt dat men er alles aan wil doen om de noodopvang uiterlijk eind 2009 overal dicht te krijgen.

Het schimmige gevecht tussen Albayrak en de gemeenten is in volle gang. Albayraks boodschap aan de gemeenten is duidelijk: waag het niet om dwars te liggen. Maar de staatssecretaris heeft nog niet gewonnen, want uit recent onderzoek van LOS blijkt dat zeker 40 gemeenten toch doorgaan met noodopvang en dat ongeveer 20 gemeenten dat overwegen. De gemeentelijke argumentatie daarvoor is veelal opportunistisch. Niettemin blijft lokale steun voor afgewezen migranten en vluchtelingen van levensbelang.

Sandor Schmits
Harry Westerink

Noot

1. “Eens illegaal, altijd illegaal?“, Harry Westerink en Mariët van Bommel. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11470f95.htm>.

Oprichting extreem-rechtse fractie Europarlement mislukt

In januari 2008 brachten vier Europese extreem-rechtse partijen met veel bombarie naar buiten dat men bezig was met de oprichting van een nieuwe fractie in het Europees Parlement (EP). Zo zouden ze meer subsidies, spreektijd en ondersteuning kunnen krijgen. In november had de fractie officieel gepresenteerd moeten worden. Maar het bleef oorverdovend stil. Wat blijkt? Er komt helemaal geen fractie en de ratten verlaten het zinkende schip.

Het parlement telt momenteel 785 leden uit 27 lidstaten. Iedere lidstaat heeft een vastgesteld aantal afgevaardigden. Nederland heeft er nu 27. De meeste parlementsleden zijn op basis van hun politieke kleur aangesloten bij Europese politieke partijen die op hun beurt weer zijn aangesloten bij een van de huidige 7 Europese fracties. Zo bestaan er onder meer een sociaal-democratische en een christelijke fractie. Fracties moeten momenteel officieel minimaal 20 parlementsleden uit vijf landen omvatten. Ook zijn er afgevaardigden die bij geen enkele fractie zijn aangesloten. Die heten officieel de niet-ingeschrevenen en ze ontberen extra subsidies en andere mogelijkheden.

Traditie

Door de jaren heen hebben ook extreem-rechtse parlementsleden zich verenigd in fracties, met weinig succes en met de nodige onderlinge ruzies. De eerste poging vond plaats tussen 1984 tot 1989 en heette de Groep van Europees Rechts. Die bestond voornamelijk uit parlementariërs van het Franse Front National en een Italiaanse neo-fascistische partij. In 1989 werd de Technische Groep van Europees Rechts geformeerd. Die omvatte het Front National, het Vlaams Blok en de Duitse Republikaner. In 1994 viel ook deze fractie weer uiteen. In 1999 en 2004 werden weer pogingen ondernomen om gelijkgestemden in een Europese fractie te krijgen, maar beide keren mislukte dat omdat de ego's van een aantal kopstukken botsten. Pas in januari 2007 wisten de jodenhaters, holocaustontkenners, antiziganisten en andere extreem-rechtsen in het EP zich weer in een fractie te verenigen. Deze keer onder de naam Identiteit, Traditie en Soevereiniteit (ITS).¹

ITS telde op het hoogtepunt 23 leden uit onder andere het Front National, het Vlaams Belang, de Freiheitliche Partei Österreichs (FPÖ), het Bulgaarse Ataka, de Groot-Roemeense Partij, en twee Italiaanse partijen, waaronder de afgevaardigde Alessandra Mussolini, kleindochter van dictator Benito Mussolini. De fractie was geen lang leven beschoren. Eind 2007 maakte Mussolini namelijk racistische opmerkingen over Roemenen. Die zouden "van criminaliteit een levenswijze maken". Dat leidde tot een hoogoplopende ruzie met haar vijf Roemeense geestverwanten. In november 2007 trokken die zich verbitterd uit de fractie terug en daarmee was het lot van ITS bezegeld. Men beschikte immers niet meer over het minimum van 20 parlementsleden.

Patriotten

Met de Europese verkiezingen van juni 2009 in het vooruitzicht wilde een aantal extreem-rechtse partijen een doorstart maken. In januari 2008 belegden het Vlaams Belang, het Front National, het Bulgaarse Ataka en de FPÖ een persconferentie in Wenen. Ze kondigden aan een nieuwe extreem-rechtse Europese partij en een nieuwe fractie in het EP te willen oprichten. De partijen hadden nog geen officiële naam verzonnen, maar dachten aan de Europese Patriottistische Partij of de Europese Vrijheids Partij. Volgens FPÖ-partijleider Heinz-Christian Strache zou het initiatief vooral "de islamisering van Europa" en niet-westerse immigratie moeten bestrijden. "Patriotten van alle Europese landen, verenigt u!", was zijn motto bij de persconferentie. De oprichters hoopten de fractie nog te versterken met extreem-rechtse evenknieën uit landen als Cyprus, Denemarken, Duitsland en Nederland. Ze wilden een fractie met deelnemers uit maar liefst 10 landen.

De respons van andere extreem-rechtse partijen was lauw. Een aantal partijen stelde wat vragen over het initiatief, en daar bleef het verder bij, aldus een woordvoerder van het Vlaams Belang. Dat is niet verwonderlijk, gezien het fiasco van de voorgaande extreem-rechtse fracties. Ook een tegenvaller was dat Geert Wilders in een eerder stadium samenwerking al uitgesloten had. Hij wist dat heulen met bijvoorbeeld Jean-Marie "de holocaust is een detail in de geschiedenis" Le Pen zijn PVV geen goed zou doen. Verder zijn sommige geestverwanten al aangesloten bij de

44-koppige fractie Unie voor een Europa van Nationale Staten (UEN). Die omvat traditionele extreem-rechtse elementen, katholieke nationalisten en ultra-conservatieven. De UEN herbergt onder meer de Deense Volkspartij van Pia Kjaersgaard, de Italiaanse Alleanza Nazionale van Gianfranco Fini, de Lega Nord, het Poolse Samoobrona en de partij van de Poolse president Lech Kaczynski. Een andere tegenslag was dat de grote EP-fracties medio 2008 de minimumnorm voor fractievorming verhoogden naar 25 zetels uit minimaal 7 landen. Die nieuwe norm gaat na de komende Europese verkiezingen in en maakt fractievorming nog moeilijker dan het al was.

Exit fractie

Het zal niet verbazen dat de vier initiatiefnemers niet genoeg gelijkgestemde partijen konden vinden om de boel vlot te trekken. De fractie is dan ook een zachte dood gestorven. Om toch een beroep te kunnen doen op de voordelen van samenwerking heeft het Vlaams Belang zich ondertussen in arren moede maar aangemeld bij de UEN. Binnen die fractie is volgens de woordvoerder van het Vlaams Belang een aantal leden echter huiverig voor toetreding van zijn partij. De aanvraag is dan ook nog steeds in behandeling. Verder wacht het Vlaams Belang de uitslag van de komende Europese verkiezingen af en de partij zal dan bekijken met welke partijen men verder wil. Volgens de woordvoerder zou ook de FPÖ zich nu bij de UEN aangemeld hebben. Het Front National zou zich dan weer niet aangemeld hebben, want die zou "druk bezig zijn met interne ruzies over de lijstvorming voor de Europese verkiezingen en de opvolging van Le Pen". De rol van Le Pen bij de Europese fractievorming lijkt in ieder geval voorlopig uitgespeeld. Het is nog onduidelijk hoe de UEN zal reageren op de aanmelding van het Vlaams Belang en de FPÖ. Bij toelating zal de fractie getalsmatig meer invloed in het EP krijgen. Maar tegelijkertijd wordt de UEN dan definitief het bruine kamp in getrokken. Daar zal niet iedereen binnen de fractie blij mee zijn.

Het is ongewis hoe de Europese verkiezingen in 2009 voor extreem-rechts zullen verlopen. Het ziet ernaar uit dat het Front National een aantal zetels zal verliezen. Het gaat daar namelijk niet goed: ruzies voeren de boventoon. Ook Poolse partijen als Samoobrona zullen naar verwachting veel zetels verliezen. Aan de andere kant maakt de fascistische British National Party (BNP) een goede kans om in het Europarlement te komen en ook zal de FPÖ waarschijnlijk extra zetels winnen. Het ziet er voorts naar uit dat de PVV de nodige zetels binnen zal slepen, als Wilders tenminste besluit om aan de verkiezingen mee te doen. De partij wil in het parlement voornamelijk pleiten voor de opheffing van de EU en ondertussen de zakken vullen met Europese subsidies. Een samenwerking in een fractie met al te openlijke fascistische partijen lijkt uitgesloten. Maar Wilders is daarentegen wel weer gecharmeerd van de Deense Volkspartij die bij de UEN zit. Begin juni 2008 was hij daar nog op bezoek en pleitte hij voor een informeel samenwerkingsverband met Europese geestverwanten. Dat zou volgens hem kunnen leiden tot een aanscherping van het Europese asiel- en immigratiebeleid. Maar het is nog maar de vraag of de UEN überhaupt zit te wachten op een extremist, houwdegen en schreeuwlelijk als Wilders. De tijd zal het leren.

Gerrit de Wit

Noot

1. "Europees extreem-rechts verenigt zich", Gerrit de Wit.
Op: Fabel-website <www.gebladerte.nl/11295f82.htm>.

Demonstratie van de extreem-rechtse Liga van Poolse Families.

Vlaams Belang-leider Filip Dewinter op de IJzerwake in 2004.

Brievenbus in Brussel.

“Vrijwillige terugkeer” als ontwikkelingshulp

Vanaf januari 2009 gaan diverse organisaties die zich bezighouden met de “vrijwillige terugkeer” van afgewezen vluchtelingen de handen ineenslaan. Verenigd in het Platform Duurzame Terugkeer wil men een alternatief gaan bieden voor deportatie met geweld.

“Het doel is dat mensen die niet in Nederland mogen blijven, veilig, waardig en met perspectief op het opbouwen van een bestaan kunnen terugkeren. Deze aanpak zal er toe moeten leiden dat voor meer mensen dan tot nu toe, zelfstandig terugkeren een goed perspectief is en dat hun terugkeer duurzaam zal zijn, waarbij economisch perspectief en sociale herintegratie centraal staan”, aldus het Platform Duurzame Terugkeer.¹ Niet eerder hebben alle grote organisaties rond opvang, begeleiding en terugkeer van vluchtelingen zo nauw samengewerkt. Het gaat om COA, Cordaid, IOM, Nidos, Samah, Pharos, Healthnet, stichting Hersteld vertrouwen In de Toekomst, stichting Mondiale Samenleving, en VluchtelingenWerk. Het platform heeft aan de ministeries van Ontwikkelingssamenwerking en Justitie om financiering gevraagd voor een pilotproject van twee jaar. De organisaties zeggen zich wel het recht te willen voorbehouden “om het toelatingsbeleid, waarvan het terugkeerbeleid een onderdeel is, kritisch te blijven volgen”.²

Investeren

Het platform is opgericht uit kritiek op de dwangmaatregelen die de justitiële Dienst Terugkeer & Vertrek vrijwel standaard inzet, zoals detentie en uitzetting.³ Die roepen veel weerstand op bij de vluchtelingen zelf, maar ook in de samenleving en bij de werknemers van de platformorganisaties. Het platform staat daarom een “vrijwillige en duurzame terugkeer voor”, omdat dat altijd succesvoller zou zijn dan “gedwongen terugkeer”. Het platform geeft daarbij toe dat “vrijwillig in deze context wat misleidend is omdat men geen echte keuze heeft en men kan dan kiezen uit een verblijf in de illegaliteit, doormigreren of terugkeer”. Toch legt het platform zich bij die beperkte keuze neer. Om vervolgens de critici te verzekeren: “Vertrekpunt voor de genoemde organisaties is dat terugkeer alleen aan de orde is voor mensen die geen vrees hebben voor vervolging in het land van herkomst of voor een wrede en onmenselijke behandeling.” De “duurzame terugkeer” zou ook het draagvlak in de samenleving voor terugkeer moeten vergroten.

Nu er via het pardon schoon schip is gemaakt onder een groot deel van de afgewezen vluchtelingen, wil de staat zijn tanden nog meer laten zien. Nieuwe vluchtelingen maken minder kans dan voorheen, en afgewezen vluchtelingen moeten nu daadwerkelijk uitgezet gaan worden, zo wordt geroepen. Het platform wil tegenover de ‘harde’ deportaties ‘zachtere’ methoden zetten, die efficiënter en meer “op maat” zouden kunnen werken, en zo ook de weerstand tegen terugkeer enigszins kunnen wegnemen.

Het platform wil voortaan in vluchtelingen “investeren” vanaf het moment van binnenkomst tot en met de eventuele terugkeer. Bijvoorbeeld door hier opleidingen, stageplekken en werkplekken te bieden. Nu worden vluchtelingen te vaak nodeloos tot passiviteit gedwongen of moeten zij hun persoonlijke ontwikkeling afbreken vanwege gedwongen uitzetting, aldus het platform. Om de terugkeer te laten slagen moet de teruggekeerde vluchteling op alle belangrijke vlakken van het leven “duurzaam geïntegreerd” worden: economisch, sociaal, psychisch en qua lichamelijke gezondheid. Daar zou in Nederland alvast aan gewerkt moeten worden.

Ontwikkelingshulp

Dat heeft alleen kans van slagen als ook in de landen van herkomst wordt geïnvesteerd, zodat die vluchtelingen er met hun nieuwe kennis en vaardigheden ook een plek kunnen vinden. En daar gaat het al direct mis. Veel van die landen zijn kapotgeschoten in oorlogen, worden geteisterd door corruptie, zijn verstoken van infrastructuur, en ook ontbreken er vaak voorzieningen als betaalbaar en bereikbaar onderwijs en gezondheidszorg. De emancipatie van vrouwen, gehandicapten, homoseksuelen en anders- of niet-gelovigen is ook vaak ver te zoeken. En dat gaat allemaal nog niet eens over de landen die op dit moment oorlogen kennen en desondanks een ‘veilig-verklaring’ van de Nederlandse staat opgeplakt kregen. Het platform vroeg subsidie aan bij Ontwikkelingssamenwerking omdat “duurzame herintegratie” van afgewezen vluchtelingen eigenlijk alleen kan in landen met toekomst, en daar zouden westerse landen aan bij moeten dragen. Helaas produceert het Westen in Derde Wereld-landen juist voornamelijk oorlog en uitbuiting, en vluchtelingstromen.

De laatste jaren is het voor de Nederlandse overheid een gewoonte geworden om ontwikkelingshulp of het sluiten van handelsovereenkomsten te koppelen aan de bereidheid om afgewezen vluchtelingen terug te nemen en maatregelen te treffen tegen verdere migratie naar het Westen. Zo wordt

geprobeerd om migratie beheersbaar te maken of zelfs te voorkomen. Ondanks deze ‘voordelen’ willen rechtse partijen onder leiding van de VVD de ontwikkelingshulp halveren. De belangrijkste argumenten zijn de financiële crisis en de door rechts voornamelijk aan Afrikaanse regimes gekoppelde corruptie. Ook wordt wel gewezen op de wildgroei van allerlei ngo’s die op totaal onverantwoordelijke wijze en zonder rekening te houden met de mensen die ze komen ‘helpen’ miljoenen over de balk zouden smijten. Dat type kritiek kwam voorheen uit linkse hoek en vooral uit Derde Wereld-landen zelf. Daar zocht men naar alternatieven voor de paternalistische en vaak neo-koloniale vormen die ‘hulp’ aannam. Rechts misbruikt deze argumenten nu om de hulp sterk te verminderen of zelfs af te schaffen, zoals de PVV wil. Er wordt zelfs gesuggereerd om een deel van het ontwikkelingsbudget te gebruiken om de deportaties te bekostigen van afgewezen vluchtelingen.⁴ Zo wordt straks misschien niet meer zozeer de armoede bestreden, maar vooral de bevolking die ervoor op de vlucht gaat.

Het platform lijkt ook in te spelen op actuele debatten rond de ontwikkelingshulp. De nieuwste trend in het ontwikkelingswerk, kredietverlening en microfinanciering aan kleine ondernemers, wordt ook genoemd als concrete mogelijkheid om “duurzame terugkeer” voor elkaar te krijgen. Bij die microfinanciering zou het geld niet aan de corrupte strijdstok blijven hangen en direct terecht komen bij die ondernemers, veelal vrouwen.

Machteloos

De “vrijwillig en duurzaam” terugkerende vluchtelingen zullen tegen precies dezelfde problemen aanlopen die hen er toe aangezet hebben om te vluchten. Vluchtelingen- en andere migratiestromen komen juist op gang vanwege de onmogelijkheid om in het geboorteland duurzaam sociaal, economisch en gezond te functioneren. En zelfs als afgewezen vluchtelingen ooit werkelijk volledig vrijwillig terug zouden willen keren, wat nauwelijks voorstelbaar is, dan nog kunnen de vele economische, politieke en mensenrechtelijke problemen in de wereld niet door zulke individuele en relatief kleine en machteloze groepen doorbroken worden.

Ellen de Waard
Sandor Schmits

Noten

1. “Organisaties presenteren gezamenlijke terugkeervisie ex-asielzoekers”. Op: VluchtelingenWerk-website <www.vluchtelingenwerk.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=52:organisaties-presenteren-gezamenlijke-terugkeervisie-ex-asielzoekers&catid=13:actueel&Itemid=35>.
2. “De volledige terugkeervisie”. Op: VluchtelingenWerk-website <www.vluchtelingenwerk.nl/pdf-bibliotheek/Visiedocument%20op%20Terugkeer%20def.pdf>.
3. “Samenvatting van het voorstel voor een duurzaam terugkeerprogramma 2009-10 aan het ministerie van BZ en Justitie”, intern stuk VluchtelingenWerk Nederland.
4. “Geld ontwikkelingshulp naar terugkeer asielzoekers”, Maartje Willems. Op: Elsevier-website <www.elsevier.nl/web/10206085/Nieuws/Politiek/Geld-ontwikkelingshulp-naar-terugkeer-asielzoekers.htm>.

Duurzaam terugkeren naar Afghanistan?

Neo-nazistisch kraakpand ontruimd

Begin september 2008 kraakten leden van de Nationaal-Socialistische Aktie (NSA)¹ een leegstaande villa in het Zuid-Hollandse gehucht Monster. Het kraakpand moest uitgroeien tot een nazistische vrijplaats. Maar lokale hangjongeren gooiden roet in het eten. Die raakten meermaals in gevecht met de neo-nazi's, waarop de politie het pand ontruimde. De krakers worden vervolgd, maar beweren de kraakstrijd voort te zetten. Dat zal niet zonder slag of stoot gaan.

Normaliter moet extreem-rechts niets van krakers weten. Krakers zouden “linkse extremisten” zijn die het eigendomsrecht aan zouden tasten. Daarbij zint het extreem-rechts niet dat al decennia lang vanuit kraakpanden allerlei sociaal-culturele, anti-kapitalistische en anti-fascistische initiatieven ondernomen worden. De laatste maanden echter wordt kraken fel gepromoot door leden van de NSA. Ze zien in kraken een mogelijkheid voor “eigen productieve volksgenoten” om huisvesting te vinden. Maar vooral zien ze in kraken een mogelijkheid om een neo-nazistische vrijplaats te creëren van waaruit de eigen structuren uitgebouwd kunnen worden, net zoals de linkse beweging dat al jaren doet. De woningnood wordt volgens de NSA trouwens in de hand gewerkt door “de kapitalistische zwijnen” en door migranten die huizen in zouden pikken.

Gebroken neus

Op 7 september voegden de NSA-ers de daad bij het woord en kraakten de villa in Monster.² Om in het gevecht bij de dorpsbewoners te komen deelde men in de buurt pamfletten uit. Daarin nam men afstand van de landelijke kraakbeweging die in hun ogen immers te links is. Ook kondigde men een opknapbeurt van de tuin aan. De krakers zwegen in alle talen over hun plannen voor een nazistische vrijplaats met een muzikale oefenruimte, scholingsruimte en een kraakkroeg. Toch bleek voor de inwoners van Monster al snel dat er meer aan de hand was: de neo-nazi's plakten namelijk het hele dorp onder met hun stickers en posters. Dat viel niet in goede aarde. Ook de aanvankelijke sympathie van enkele burens verdween al snel na wat geweldsincidenten rond de villa. Zo werd in het eerste weekend een steen door een ruit gegooid waarna binnen een kleine brand uitgebroken zou zijn. Een weekend later was het weer bal. Een twintigtal lokale jongeren die het pand altijd als hangplek gebruikten kwamen verhaal halen. Dat liep uit op schermutselingen waarbij de neo-nazi's de jongeren met knuppels en kettingen wegjoegen. Eén jongere liep daarbij een gebroken neus op.

Begin oktober liep de situatie weer uit de hand. Uit wraak voor het geweld van de neo-nazi's verzamelde zich opnieuw een groep jongeren voor het kraakpand. Ze gooiden met stenen naar het pand. Wederom stormden de krakers met knuppels en kettingen naar buiten. Ook gooiden ze stenen en schoten ze lawinevuurpijlen af. Eén van die pijlen kwam terecht bij een toegesnelde politieauto. Daarop werd de villa ontruimd en werden de 7 aanwezige neo-nazi's gearresteerd. Bij een doorzoeking van het pand werden diverse wapens aangetroffen, zoals katapulten, molotovcocktails, manden met stenen en andere voorwerpen die als slagwapen gebruikt kunnen worden. Op de ontruiming is wel het nodige af te dingen: de krakers hadden het pand immers legaal in gebruik, en het geweld kwam van beide kanten. Aan de andere kant behoeven de neo-nazi's natuurlijk weinig medelijden. Het zijn juist NSA-ers die vaak vernielingen aanrichten bij linkse kraakpanden in het land.

Zog

Na de arrestaties reageerde het extreem-rechtse thuisfront woedend. Op de website van het Racial Volunteer Force (RVF) werd een solidariteitspagina aangemaakt. Daar werden de arrestanten met veel gevoel voor dramatiek omschreven als “Prisoners of War”. Ook stond er een tekening van Vrouwe Justitia met een Israëlische Davidsster in de weegschaal. Daarmee gaf men aan dat de arrestanten het slachtoffer zouden zijn van de in hun ogen joodse Justitie. NSA-leider Alwin Walther deed vanuit zijn cel een duit in het zakje en gaf ook een verklaring uit. Die stond stijf van holle pseudo-revolutionaire retoriek en keerde zich vooral tegen

“het bureaucratisch onrechtstelsel van de gehate staat” en “de bezetters-rechtbank te Den Haag”. De verklaring werd afgesloten met de leus “Vuur en vlam voor ZOG”. Dat verwijst naar het begrip “Zionist Occupied Government”, waarmee antisemieten willen aangeven dat “de Joden” bij de overheid achter de schermen aan de touwtjes trekken. De neo-nazi's bleven uiteindelijk een aantal weken in voorarrest op verdenking van openlijke geweldpleging, poging tot zware mishandeling van twee politieagenten en verboden wapenbezit. Ze moeten nog voor de rechter komen.

Het is overigens niet de eerste keer dat extreem-rechts kraakt. Zo werd in 2000 in Eindhoven een leegstaande kazerne in gebruik genomen.³ Hoewel de krakers toentertijd, net als in Monster, verklaarden alleen maar te willen wonen, vonden na een paar weken al de eerste bijeenkomsten, feesten en concerten plaats. En met de komst van de nazi-vrijplaats werden in toenemende mate Eindhovense linkse activisten lastig gevallen en hun kantoren vernield. De kazerne werd al snel een begrip in de Nederlandse nazi-scene. Na een antisemitisch concert eind 2003 werd de politieke en publicitaire druk de extreem-rechtsen echter teveel. Ze verlieten het kraakpand.

Casa Pound

De NSA zegt door te willen gaan met de kraakstrijd en het verwerven van een vrijplaats. Maar de perikelen in Monster en de detentie zullen de leden toch niet in de koude kleren zijn gaan zitten. Ook sommige andere extreem-rechtsen zien wel wat in kraken. Zo werd eind oktober 2008 op een informatieavond door de Italiaan Gianluca Iannone een voordracht gegeven over het extreem-rechtse kraakpand Casa Pound in Rome, en de politieke en culturele waarde ervan. Casa Pound bestaat al sinds 2003 en is vernoemd naar de Amerikaanse dichter, fascist en antisemiet Ezra Pound. De avond werd afgesloten met een optreden van onder andere de Leidse band De Ruyter Korps. Bandleider Bernard Baardscheer laat zich sindsdien zeer positief uit over het belang van een gekraakte vrijplaats voor de extreem-rechtse beweging. Het is dan ook te verwachten dat er in de nabije toekomst wederom een vrijplaats door extreem-rechts gekraakt zal worden. Ook dat zal dan weer gepaard gaan met de nodige onrust, tegenacties en druk op de lokale politiek om in te grijpen. Vrijhavens van nazisme zijn immers niet te tolereren, of ze nu gekraakt zijn of niet.

Gerrit de Wit

Noten

- “Autonome neo-nazi's op de linkse toer?”, Gerrit de Wit. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11479f95.htm>.
- “Nazi-krakers in Monster”, Kafka. Op: Kafka-website <<http://kafka.antifa.net/nazimonsters.htm>>.
- “Extreem-rechtse vrijplaats in Eindhoven”, Kafka. Op: Kafka-website <<http://kafka.antifa.net/kazerne.htm>>.

NSA-demonstratie in Alphen aan den Rijn. Op de voorgrond loopt Ivo Henze, een van de arrestanten in Monster.

NSA-ers op een NVU-demonstratie in Oss. Op hun spandoek staat de tekst “Idealen kan je niet verbieden, kraken gaat door!”.

Betweter

Crisis

“Collega! De krant nog ingekeken?”

“Serieus antwoord?”

“Heb je hem weer, geef gewoon antwoord, man! Koffie?”

“Ik heb je gewaarschuwd... nee!”

“Geen dorst?”

“Nee, ik kijk de krant niet meer in! Het enige wat je hoort is crisis. Crisis, crisis, crisis. Geld rolt effe wat langzamer en daar heb je die paniekzaaiers. Ineens is de staat meer dan politieagentje en smijten ze tonnen pleuro's in een zwart gat. En wij hebben er niks over te zeggen. Zelfs die schoothondjes in het parlement wordt geeneens goedkeuring gevraagd. Zij blaffen niet. Wij slikken het. Want we zijn bang. “Het kan niet anders”, zeggen ze! Jaren was het markt, markt, markt, want dat werkt het beste. Maar voor wie? Voor ons wordt alles duurder! Alles wat je echt nodig hebt. Je eten, zorg voor je gezondheid en een huissie. Niks is zeker, het draait allemaal om geld. En worden we nou echt gelukkig van al die troep die we elkaar met de feestdagen geven? En ja, ik wil koffie!”

“Weer met het goede been uit bed gestapt, zie ik. Neem even een slokje, daar word je rustig van.”

“Ik word helemaal niet rustig! Want het is wel crisis dóór de bankiers en politici, maar niet vóór hen! Weet je trouwens wat dat eigenlijk betekent, crisis?”

“Bedenklijke toestand”, dat heeft mijn dochter gister opgezocht in het woordenboek.”

“Ja, en bedenkelijk was het voor de meeste mensen op de wereld altijd al. Herinner je mijn buurvrouw nog, die altijd het huis van de baas poetst omdat zijn vrouw liever geld binnenhaalt en het in zijn botte kop nog nooit is opgekomen dat hij thuis zelf wat zou kunnen doen, behalve orders geven.”

“Net als hier! Bedoel je die Argentijnse, die op je verjaarspartijtje was?”

“Ja, vorige maand is ze om een id-kaart gevraagd bij een controle in de metro. Had ze niet, is ze gelijk in zo'n illegalenbajes gepleurd. Geen rechter, geen advocaat. Als alles bij het oude blijft, dat is pas bedenkelijk!”

“Nou, nou.”

“Maar weet je, crisis betekent ook dat het zo niet langer kan. En weet je wat niet meer kan?! Altijd maar orders nemen, je de pleuris werken voor andermans geld, te weinig tijd hebben om fatsoenlijk werk te kunnen leveren en je burens ontvoerd zien worden door zo'n gang smurven met pistolen... Die crisis is een uitdaging, het begin van de verandering!”

“Dat zeggen die stropdassen ook altijd!”

“En dat gaan we nu tegen hen gebruiken! Mijn buurvrouw vertelde me dat ze voor ze hier heen kwam ook zoiets meegemaakt had. In het hele land was het geld op. Maar toen kwamen in de buurten mensen massaal bijeen op pleinen en straten om te vergaderen over wat er met de samenleving moest gebeuren. De bazen lieten hun bedrijven achter en de medewerkers namen ze over. Het werd niet alleen crisis dóór maar ook vóór de bazen en politici. En de mensen waren het over één ding eens: Ze moeten allemaal gaan!”

“Ja! Al die allochtonen er uit!”

“Kanker toch op met die allochtonen van jou. Zolang zij maar dwars worden gezeten, laat jij je alle rechten afpakken, waar keihard voor geknokt is! En door wie worden die rechten afgepakt? Door die Mo naast je zeker, die al vier jaar in de super werkt om zijn scooter te kopen? Kom op zeg! Door de allochtonen zie je Wouter Bos niet meer!”

“Ja, die Haagse kaasstolp moet worden schoongeveegd!”

“Ik weet dat je aan dat domme blondje van je denkt. Maar die hypocriete Geert heeft nog nergens anders gewerkt dan bij die Hofstadtroep. En als hij het voor het zeggen krijgt, dan kan je wel fluiten naar een minimumloon, zegt ie zelf. Dat wordt werken voor 6 euro het uur. Bedankt collega! Dat naar beneden trappen leidt ons af van de oplossing... Ze moeten allemaal oprotten! Weg met die politici en bazen!”

“En dan?”

“Dat vertel ik in de lunchpauze, zorg dat alle collega's er zijn!”

Bob ter Weter

Doorbraak tegen het moslimfundamentalisme

Het moslimfundamentalisme wint wereldwijd aan macht en vormt een concreet probleem voor links, ook in Europa. Doorbraak spreekt zich scherp uit tegen die politieke islam en probeert het waar mogelijk tegen te gaan. Welke gedachten zitten daar achter?

Uit de illegaliteit

Verkracht, zwanger en geen geld voor abortus

De Chinese vrouw kwam hevig ontdaan naar het inlooppreekuur van De Fabel van de illegaal. Ze sprak nauwelijks Nederlands, en bij De Fabel spreekt niemand Chinees. Communiceren was dus lastig, terwijl een goed gesprek een eerste vereiste bleek om haar problemen te begrijpen. Een technische vertaling via een tolkentelefoon is dan weliswaar een mogelijkheid, maar biedt in dit soort emotionele situaties soms te weinig vertrouwen en bescherming om een aangrijpend verhaal te vertellen. Bovendien kost het tijd en ook geld om dat te regelen.

De vrouw had een woordenboek Chinees-Nederlands bij zich. Ze zocht in het Chinees woorden op als “paspoort”, “baby” en “zwanger”, en wees daarna naar de Nederlandse vertaling erachter. Zo begreep De Fabel-medewerkster die haar hielp dat ze illegaal was en zwanger. Ze wilde naar een dokter. Ze voelde zich moe en misselijk, en had buikpijn. Ze bleek om 8 uur ‘s ochtends al bij de deur van het kantoor van De Fabel te hebben gestaan. Maar het inlooppreekuur is pas om twee uur ‘s middags open. De medewerkster belde een huisartsenpraktijk om een afspraak te maken. “Daar beginnen we niet aan, want ze is niet verzekerd” en “Straks moeten wij opdraaien voor de kosten”, kreeg de medewerkster te horen. Maar dat klopt niet, want huisartsen kunnen dit soort kosten heel gemakkelijk declareren bij stichting GIL, die de rekeningen betaalt uit het Koppelingsfonds. Dat zou bij alle huisartsen in Leiden inmiddels toch wel bekend moeten zijn, want GIL werkt op initiatief van De Fabel al meer dan 15 jaar aan de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor illegalen.

Zoals wel vaker, moest de Fabel-medewerkster weer een andere huisarts bellen om alsnog een afspraak te krijgen. Daar lukte het wel. Ze ging er samen met de Chinese vrouw heen. Die probeerde onderweg uit te leggen hoe ze zwanger was geraakt. “Tolk”, zei ze. “Ik had geen geld.” En ze wees naar haar buik en begon te huilen. Voor de medewerkster werd het duidelijk dat de vrouw gedwongen seks had gehad. Ze wilde zo snel mogelijk een abortus. Maar bij de huisarts moesten ze een uur wachten. Hij moest eerst overleggen, zo liet hij weten. Hij wist blijkbaar niet goed wat te doen met een illegale vrouw. In de bureaucratische molen van de gezondheidszorg lijkt men soms meer te letten op geld, verzekeringen en registratiesystemen dan op de gezondheid van de patiënt. Zo moeilijk is het toch niet, dacht de Fabel-medewerkster. De vrouw is ongewenst zwanger en heeft alleen maar een verwijzing nodig naar een abortuskliniek of ziekenhuis. De huisarts sprak vervolgens een uur met de vrouw. Het viel op dat hij veel te moeilijk en te snel sprak met zijn patiënt. Uiteindelijk belde hij abortuskliniek CASA op voor een afspraak. De kliniek liet echter weten dat men geen illegale vrouwen hielp, want het Koppelingsfonds zou de ingreep niet meer vergoeden. Zwangere illegale vrouwen die een abortus willen en de kosten daarvan niet kunnen betalen, zouden daar dus nooit geholpen kunnen worden.

Een paar dagen later ging een andere Fabel-medewerker samen met de vrouw toch maar naar de CASA-kliniek, in de hoop ter plekke iets te kunnen regelen. De vrouw was inmiddels nog meer overstuur geraakt. Wat in haar aan het groeien was, door toedoen van haar verkrachter, moest zo snel mogelijk weg. Ze kon het emotioneel niet langer meer aan om te wachten. Het CASA-personeel bleef bij het standpunt dat de vrouw of iemand anders eerst contant moest betalen, of dat De Fabel garant moest staan voor de kosten en dus de rekening zou betalen. De Fabel heeft daar eigenlijk geen geld voor, maar besloot vanwege de nood van de Chinese vrouw om toch maar akkoord te gaan met die garantstelling. Toen bleek de abortusingreep gelukkig snel verricht te kunnen worden. De Fabel heeft de rekening van 380 euro inmiddels betaald. Harry Westerink

Hecht Doorbraak dan niet aan de vrijheid van godsdienst?

Jawel. Dat is een belangrijke verworvenheid. Iedereen heeft het recht om zijn of haar geloof te beleven. Dat geldt dus ook voor orthodoxe moslims die willen leven naar de letter van hun geschriften. Maar de vrijheid van godsdienst lijkt uit de hand gelopen te zijn. Zoals wanneer orthodoxe moslims ongestraft discriminerende uitspraken denken te mogen doen, bijvoorbeeld over homo’s. Ze menen dat die uitspraken onder de vrijheid van godsdienst vallen. Daar is Doorbraak het niet mee eens. De vrijheid van godsdienst moet beperkt worden door het recht om niet gediscrimineerd te worden. Doorbraak probeert de oerconservatieve religieuzen - ook de christenen onder hen - die zulke uitspraken doen ideologisch te bestrijden. Dat begint uiteraard met het grondig analyseren van hun denkbeelden.

Het gaat Doorbraak dus om een ideologische strijd?

Niet alleen. Veel orthodoxe moslims doen ook aan machtsvorming in het publieke domein. Dan zijn ze in onze ogen te kenschetsen als fundamentalisten. Die proberen hun autoritaire religieuze overtuigingen op te leggen aan anderen of zelfs aan de hele samenleving. Zij streven naar de oprichting van een al dan niet wereldwijde islamitische staat, een dictatoriale staatsvorm waarbij vrouwen, homo’s en lesbo’s, en aanhangers van andere geloven wettelijk worden achtergesteld. In zo’n theocratie is de scheiding tussen kerk en staat volledig opgeheven. Die scheiding en het idee van de volkssoevereiniteit - dus de afwijzing van de politieke heerschappij van God - worden door links en vrijwel alle andere seculiere politieke stromingen, zeker in Europa, als belangrijke verworvenheden beschouwd. Om die reden hoeven we hier gelukkig niet bang te zijn voor de invoering van een islamitische staatsvorm. Maar als het om macht gaat, moet niet alleen naar de staat gekeken worden. Fundamentalisten bouwen hun macht op in en rond de moskee, in allerlei instituties, op straat en in het gezin, onder meer via informele structuren en psychologische druk. Daarbij proberen ze de vrijheid en invloed van onder meer vrouwen, homo’s, linksen en andere politieke tegenstanders zoveel mogelijk in te perken, zo niet weg te vagen. Met fundamentalisten is overigens geen discussie mogelijk. Niet omdat we daarvoor terugschrikken, maar omdat het zinloos is, gezien de principiële tegenstellingen tussen hen en Doorbraak. Bovendien hoeft een eventueel debat ook niet gebruikt te worden ter ontmaskering van fundamentalisten. Zij zijn immers dikwijls al zeer expliciet in hun uitingen. Fundamentalisten moeten simpelweg bestreden worden.

Met orthodoxe moslims die geen discriminerende uitspraken doen of machtsposities opbouwen heeft Doorbraak dus geen probleem?

Toch wel. In de meeste orthodoxe moslimgezinnen spelen mannen de baas en worden kinderen autoritair opgevoed. Homoseksuele gevoelens uiten is geen optie, en uit het geloof stappen al helemaal niet. De normen en waarden van orthodoxe moslims gaan in tegen alle progressieve idealen. Doorbraak heeft zelfbeschikking en bevrijding hoog in het vaandel staan, en probeert deze conservatieve stroming daarom ideologisch te bekritisieren. En Doorbraak steunt in principe vrouwen, homo’s en kinderen die uit het repressieve orthodoxe milieu willen ontsnappen.

Ook in zogenaamd verlichte westerse kringen worden vrouwen en homo’s onderdrukt. Is het niet beter om de hand eerst in eigen boezem te steken?

De leden van Doorbraak hebben uiteenlopende achtergronden, en zijn afkomstig uit allerlei landen, deels ook uit landen met een moslimmeerderheid. Wat hen bindt is een linkse, internationalistische overtuiging. Doorbraak kent dus geen nationale of culturele “eigen boezem”, en wil onderdrukking tegengaan, welke vorm het ook aanneemt en met welke cultuur het zich ook afficheert.

Maar waarom toch die nadruk op moslimfundamentalisme, en niet op bijvoorbeeld zijn christelijke tegenhanger?

Doorbraak heeft evenzeer kritiek op het christenfundamentalisme. Beide ideologieën zijn zo vergelijkbaar dat analyses vaak relatief makkelijk over te plaatsen zijn. Doorbraak wordt momenteel echter ook geconfronteerd met de politieke islam, die bovendien een van de belangrijkste thema’s vormt in het huidige publieke debat. Moslimfundamentalisten hebben het gemunt op boze en teleurgestelde jongeren met een moslimachtergrond, en proberen hen te winnen voor een oerconservatief wereldbeeld. Doorbraak vindt dat links die jongeren een progressief alternatief moet bieden, en zich tegelijk nadrukkelijk af moet zetten tegen de fundamentalisten. Maar veel andere linkse organisaties lijken zich liever op de vlakte te houden over het moslimfundamentalisme, wellicht uit angst om voor islamofobie of zelfs racistisch aangezien te worden. Doorbraak wil juist nadrukkelijk de strijd aangaan met de fundamentalisten en linkse antwoorden formuleren op de problemen waar jongeren mee geconfronteerd worden.

Maar kan links niet beter het gras voor de voeten van de moslimfundamentalisten wegmaaien, en zich verder onthouden van kritiek op die stroming? Bijvoorbeeld door vooral strijd te gaan leveren voor een vrij Palestina, Irak en Afghanistan.

Dat soort voorstellen komt meestal van linksen die de ideologische tegenstellingen met fundamentalisten niet willen benoemen, en die de mogelijkheid van bondgenootschappen open willen houden. Maar het overnemen van de mobilisatiethema’s van de fundamentalisten leidt er niet automatisch toe dat hun potentiële achterban de linkse kant op komt. Het valt eerder te verwachten dat die zal kiezen voor het fundamentalistische origineel en niet voor het linkse afgietsel. Het is lonender om te laten zien dat links betere alternatieven heeft, ook met betrekking tot oorlogen, onderdrukking en bezettingen in het Midden-Oosten en Afghanistan.

Maakt het openlijk bekritisieren en bestrijden van moslim-fundamentalisten het niet moeilijker om goede contacten met migranten te onderhouden? Is links in Nederland zo niet gedoemd om voor altijd wit te blijven?

Nee, de meeste migranten en hun kinderen moeten niets hebben van moslimfundamentalisten, en velen onder hen ergeren zich aan het ontbreken van een duidelijke linkse stellingname tegen deze religieuze radicalen. In de praktijk heeft Doorbraak nooit gemerkt dat scherpe kritiek op het moslimfundamentalisme goede contacten met “allochtonen” in de weg stond. Daarbij hebben ook lang niet alle “allochtonen” een moslimachtergrond.

Er zitten toch ook positieve aspecten aan de politieke islam? Ze bieden vaak een sociale infrastructuur en een helpende hand aan de armen en onderdrukten. Ze lijken daadkrachtig, in tegenstelling tot veel linksen die alleen maar praten.

Voor veel aanhangers ligt de aantrekkingskracht van de fundamentalisten wellicht ook in hun energie en principiële opstelling. Ze lijken 24 uur per dag bewust moslim te zijn en bezig om hun ideeën in de praktijk te brengen. Linksen hebben die uitstraling veel minder. Linkse bewegingen zijn de afgelopen decennia overal ter wereld sterk gekrompen (met wellicht Latijns-Amerika als uitzondering) en de fundamentalisten zijn binnen de migrantengemeenschappen in Europa en in de herkomstlanden in dat gat gesprongen. De fundamentalisten bieden echter geen werkelijke oplossingen voor de problemen van armen en onderdrukten. Af en toe een brood geven helpt natuurlijk niets. Ze pakken de oorzaken niet aan, want ze zijn in wezen niet tegen het kapitalisme, hoewel zij zich wel regelmatig bedienen van anti-kapitalistische retoriek. Integendeel, moslimfundamentalisten zijn anti-revolutionair en willen dat iedereen in de samenleving zijn ‘natuurlijke’ plaats kent. Ze dienen zo de belangen van de rijken, en maken misbruik van de materiële behoeften van de armen. Overigens niet zonder succes. Ze doen onder meer aan huiswerkbegeleiding, sport, juridische en financiële hulpverlening: een soort islamitische charitas. Het is allemaal onderdeel van de uitbouw van informele invloedssferen. De ruimte daarvoor hebben ze trouwens ook gekregen van een almaar “kleiner” wordende overheid die zich in lijn met de neo-liberale ideologie steeds verder terug heeft getrokken uit onder meer de officiële zorg en hulpdiensten.

Maar passen moslimfundamentalistische denk- en werkwijzen niet veel beter bij de historische achtergrond van veel “allochtonen” dan het linkse wereldbeeld? De islam zit toch diep geworteld in veel migrantenkringen?

Moslimfundamentalisten proberen inderdaad aan te sluiten bij de culturele achtergrond van de mensen die ze willen werven voor hun reactionaire ideeën. Ze gebruiken zo onder meer de taal en de gewoonten om een bijzondere band te suggereren tussen hun politieke ideologie en de achtergrond van hun doelgroep. Maar het moslimfundamentalisme is een relatief nieuw verschijnsel, en zeker niet de oorsprong van islamitische gewoonten en tradities. Het is begin twintigste eeuw ontstaan, en pas echt gaan groeien na de aftocht van links in de jaren 80 en 90. Daarbij willen veel migranten en hun kinderen juist af van sommige beperkingen van de orthodoxe islam. Die zijn op zoek naar iets anders. Naar meer vrijheid, naar een vrijere omgang tussen de seksen bijvoorbeeld. En dat is iets wat de fundamentalisten hen willen afnemen.

Links is momenteel klein en onbeduidend. Om nog een rol van betekenis te kunnen spelen kan het misschien wel beter voorzichtig samenwerken met moslimfundamentalisten die immers ook onder vuur liggen. Gaandeweg kunnen zo progressieve opvattingen over bijvoorbeeld vrouwen en homo’s binnendruppelen bij de moslimfundamentalisten. Als links gemeend samenwerkt, dan zullen de fundamentalisten zulke ideeën sowieso serieuzer nemen.

In het verleden hebben linkse bewegingen om dezelfde redenen samengewerkt met onder meer bevrijdingsnationalisten in de Derde Wereld. Had zo’n gezamenlijke strijd succes, dan werd links daarna vaak keihard aangepakt of zelfs uit de weg geruimd. Het resultaat was dan meestal een dictatoriaal regime, dat onder meer de vrouwen die hadden meegevochten voor bevrijding snel weer terugjoeg achter het aanrecht. In die val moet links niet opnieuw trappen, en zeker niet als het relatief klein en weinig invloedrijk is. Op termijn kan het tot niets positiefs leiden, en daarbij maakt het de eigen geloofwaardigheid stuk. Samenwerken met een ultra-patriarchale stroming als de politieke islam valt op geen enkele wijze te rijmen met het opkomen voor de rechten van vrouwen, homo’s en lesbo’s, zoals Doorbraak dat doet. Doorbraak flirt dan ook uit principe niet met het moslimfundamentalisme. Samenwerking is uitgesloten, ook in een breder verband. Fundamentalisten mogen hooguit meelopen op demonstraties van Doorbraak, mits ze de symbolen en andere uitingen van hun ideologie voor zich houden.

Kan links zich niet beter richten tegen het snel groeiende rechts-populisme met zijn hetzerige racisme? Is die stroming niet veel gevaarlijker dan het moslimfundamentalisme? Daarbij drijft het rechts-populistische moslimbashing jongeren zo in de armen van de fundamentalisten.

Doorbraak voert ook actie tegen het rechts-populisme. Links moet niet een van beide benoemen tot ‘het grotere gevaar’, maar juist laten zien dat beide stromingen haaks staan op de richting die het uit wil. Doorbraak wil een alternatief bieden aan mensen die er ook zo over denken. Tegelijk wil Doorbraak via de strijd tegen het “allochtone” religieuze radicaal-rechts het voortouw nemen bij het ontwikkelen van bredere opvattingen tegen extreem-rechts dan gebruikelijk is bij traditioneel wit links.

Loopt Doorbraak met de kritiek op het moslimfundamentalisme in deze rechts-populistische tijden niet het risico om aangezien te worden voor een club van moslimbashers?

Doorbraak maakt stevast heel duidelijk dat moslimfundamentalisten het probleem vormen, en niet moslims in het algemeen. Een onderscheid dat politici en opiniemakers als Wilders pertinent weigeren te maken. Bovendien schrikt Doorbraak er niet voor terug om ook andere vormen van religieus radicalisme, zoals het christenfundamentalisme, aan de kaak te stellen. Doorbraak doet ook niet mee aan het op de spits drijven van allerlei onzinnige symboolpolitieke kwesties, zoals het dragen van een hoofddoek en het geven van een hand. In sociaal-democratische en liberale hoek wordt vaak gezegd dat Wilders “wel een punt heeft”, maar dat zijn stijl en zijn voorstellen voor een aanpak van de problemen niet deugen. Doorbraak ziet heel andere problemen, probeert de voedingsbodem van het fundamentalisme te doorgronden en tracht heldere inhoudelijke kritieken te formuleren op het doen en denken van de moslimfundamentalisten. Maar bovenal wil Doorbraak een links alternatief formuleren voor politiserende jongeren, die zich nu in de invloedssfeer van het islamitische fundamentalisme bevinden of hierin kunnen geraken.

Hoe onderscheidt de kritiek van Doorbraak op het moslim-fundamentalisme zich dan?

Doorbraak zal bijvoorbeeld niet roepen dat het islamitische fundamentalisme integratie tegengaat. Het hele denken rond integratie en inburgering is namelijk door en door nationalistisch. Ook zal Doorbraak misdaden als vrouwenbesnijdenis en eerwraak niet toeschrijven aan moslimfundamentalisten, zoals rechts-populisten dat gemakshalve - maar ten onrechte - wel graag doen. Doorbraak zal ook geen platform bieden aan gematigde moslims die aankomen met koranteksten die zouden moeten aantonen dat de islam anders bedoeld is dan de fundamentalisten hem opvatten. Dat is een heilloze weg in het labirint van religieuze irrationaliteit. Waarbij aangetekend dat Doorbraak in de strijd tegen het moslimfundamentalisme niet actief het atheïsme promoot, maar wel pleit voor het recht om religies en godsdienstige uitingen te mogen bekritisieren. Overigens zijn linkse, gelovige activisten die hun religieuze overtuiging zien als een privé-kwestie, een zaak van hun geweten, welkom in de organisatie van Doorbraak. Tenslotte zal Doorbraak nooit pleiten voor het sluiten van moskeeën en het deporteren van imams. De overheid zou daar eigenlijk de macht niet eens toe moeten hebben. Daarbij lossen beide niets op en verplaatsen ze het probleem slechts.

Hoe stelt Doorbraak zich de linkse inzet tegen moslimfundamentalisme voor?

In de eerste plaats via onderzoek en publicaties. Doorbraak is ook bereid tot het organiseren van concrete acties, zoals een protest bij een spreekbeurt ergens van een prominente fundamentalist. Maar omdat het islamitische fundamentalisme een relatief nieuwe tegenstander is voor links in Nederland zullen linkse krachten uit de praktijk moeten leren wat de meest geschikte en effectieve actievormen zijn. Links zal in deze rechts-populistische tijden in ieder geval behoedzaam en strategisch moeten opereren bij acties en campagnes door bijvoorbeeld de juiste bondgenootschappen te sluiten, niets te forceren en een geschikte politieke toon te hanteren. Zo zal Doorbraak nooit protesteren voor de deur bij een fundamentalistische moskee. Het is nauwelijks mogelijk om op die locatie duidelijk te maken dat het niet gaat om een rechts en racistisch protest tegen de islam an sich. Daarnaast is Doorbraak bereid om samen te werken met progressieve moslims en ex-moslims, en met vrouwen en homo’s die willen losbreken uit de repressieve wereld der moslimfundamentalisten.

Foto: Eric Krebbers

Doorbraak in actie tegen Rita Verdonk. Deventer, 20 juni 2008.

Doorbraak in actie tegen Rita Verdonk, samen met andere organisaties. Zoetermeer, 23 juni 2008.

Doorbraak

Liberaal kritiek op conservatieve stemmingmakers schiet flink tekort

Al lange tijd beheersen conservatieve opiniemakers “het publieke debat” met hun reactionaire stemmingmakerij tegen vluchtelingen, migranten, linksen en alle anderen die niet in hun nationalistische ideaalplaatje passen. Met de recente publicatie van boeken als “Het bange Nederland” en “De gedroomde samenleving” schuiven nu ook enkele liberalen nadrukkelijk hun opvattingen naar voren. Bekende conservatieven krijgen er daarin weliswaar keihard van langs, maar verder hebben de auteurs aan links weinig te bieden.

“Het bange Nederland” is geschreven door de hoogleraren Jan Willem Duyvendak, Ewald Engelen en Ido de Haan. Zij wijten de opkomst van het rechts-populisme en conservatisme aan de Nederlandse elite van staat, economie en cultuur die zijn bevoorrechte positie ziet verdwijnen. Die elite praat de bevolking angst aan voor migranten, voor kosmopolieten die “onze” belangen en “culturele eigenheden” zouden verkwanselen, en voor buitenlandse topmanagers die de boel hier zouden komen overnemen. Om vervolgens als redders des vaderlands voorop te gaan in de strijd tegen al die vermeende bedreigingen, in de hoop zo hun positie veilig te stellen. In hun boek leveren de drie auteurs terecht scherpe kritiek op een hele reeks vooraanstaande rechtse opiniemakers en politici, zoals Frits Bolkestein, Ad Verbruggen, Paul Scheffer, Bart Jan Spruyt, Geert Wilders, Rita Verdonk, Pim Fortuyn, Hans Wansink, S.W. Couwenberg, Paul Cliteur, Paul Schnabel, Maxime Verhagen, Jan Peter Balkenende en vele anderen. Ook linkse politici met een nationalistische bijmaak, zoals de voormalige SP-chef Jan Marijnissen, krijgen er van langs.

Nadrukkelijk verbinden de drie wetenschappers de hetze tegen vluchtelingen en migranten met het jaarlijks terugkerende ritueel van kritiek op de hoge salarissen en bonussen van buitenlandse topmannen in het bedrijfsleven, en met het geklaag over agressieve Amerikaanse opkoopfondsen en Aziatische investeerders die “onze bedrijven” zouden overnemen. “Internationaal kapitalisme”, zo wordt beweerd, zou slechts uit zijn op snelle winsten, in tegenstelling tot de “eigen” bedrijven en banken die veel verantwoordelijker zouden opereren. Terecht geven de drie auteurs aan dat zo’n onderscheid tussen “internationaal” en “nationaal” kapitalisme in werkelijkheid niet te maken valt. Dat bestaat alleen in de fantasiewereld van het economisch nationalisme van het Nederlandse ‘old boys’-netwerk dat vreest voor zijn bevoorrechte positie.

Oude wijken

Met de ideologische wind in de rug, en meestal zowat Kamerbreed gesteund, hebben de nationalistische krachten inmiddels heel wat repressieve maatregelen doorgevoerd, zo laten Duyvendak, Engelen en De Haan zien. Bangmakerij vermogt heel wat. “Wat jarenlang ondenkbaar leek - identificatieplicht, preventief fouilleren, uitgebreide politionele bevoegdheden tot surveillance, onderzoek en dwangmaatregelen ten aanzien van mensen tegen wie zelfs geen gereede verdenking bestaat, de bevoegdheden burgervliegtuigen uit de lucht te schieten, etnische en religieuze profiling van gevaarlijk geachte individuen, en de brede en ongerichte inschakeling van de bevolking bij opsporingstaken in de vorm van antiterrorismecampagnes - het is allemaal zonder noemenswaardig debat door de Tweede Kamer aanvaard.” Dat geldt ook voor de inburgerdwang die migranten “verkleutert” door ze voor te schrijven hoe ze moeten denken. En voor de canonisering van het verleden. De identificatie met de traditionele nationalistische “vaderlandse geschiedschrijving” van bovenaf is een politieke keuze. De canon is niets anders dan “een autoritair dictaat” dat de vrije discussie over de inrichting van de samenleving belemmert, constateren de drie hoogleraren terecht.

Bij het doorvoeren van dit soort maatregelen schermen politici tegenwoordig met de mythische “mensen in de oude wijken” waarnaar eindelijk eens geluisterd zou moeten worden. Dat zouden beleidsmakers vroeger namelijk onvoldoende gedaan hebben, kosmopolitisch als ze geweest zouden zijn. Ironisch genoeg benoemen dezelfde conservatieve politici zich in één adem tot opvoeders van diezelfde mensen. Ze beweren bijvoorbeeld een beschavingsmissie te hebben om “de seksualisering van de samenleving” tegen te gaan. Maar in feite hebben ze zelf erg weinig visie, en rennen ze heen en weer tussen opiniepeilingen en incidentjes.

Kapitalisme

Tot zover zullen de meeste linksen zich wel enigszins kunnen vinden in de kritiek van Duyvendak, Engelen en De Haan op de conservatieven, nationalist en rechts-populisten. Maar zoals het echte liberalen betaamt, stekt hun kritiek zodra het kapitalisme in beeld komt. De drie ageren zoals gezegd terecht tegen het fictieve onderscheid tussen een goed “nationaal” en een slecht “internationaal” kapitalisme, maar doen dat niet om beide gelijkelijk te kunnen problematiseren. Integendeel, de hoogleraren zien “het kapitalisme” en “de globalisering” als grote mogelijkheden. Nederland is volgens hen “een globaliseringswinnaar”, want het land weet veel buitenlandse bedrijven en investeringen binnen te slepen. Dat levert “ons” grote welvaart op en daar zouden “we” trots op moeten zijn. Maar door “de drammerige roep om nationalisering” zouden liberalen en libertariërs “de baten van verdere economische ontgrenzing” niet eens meer durven “te bezingen”, aldus het trio.

Het economische nationalisme van de conservatieven en rechts-populisten zou “onze” welvaart zelfs in gevaar brengen. Door het gedoe rond hun bonussen zouden buitenlandse topmannen straks misschien gekrenkt het land kunnen verlaten en hun bedrijven elders vestigen. En dat zou zonde zijn, menen Duyvendak, Engelen en De Haan. Want Nederland zou juist zo goed bezig zijn met de privatisering, de flexibilisering van de arbeidsmarkt en “het vergroten van arbeidsprijken” voor werklozen. Nu zou alleen het ontslagrecht nog aangepast moeten worden, en zou het recht op een uitkering afgeschaft en vervangen moeten worden door het recht op scholing. We zouden allemaal ons hele leven moeten blijven leren om aantrekkelijk te blijven voor de arbeidsmarkt. Verder willen de hoogleraren de ontslagbescherming van ambtenaren afschaffen en scherpere selecties invoeren op universiteiten. Ook willen ze meer migranten binnenlaten,¹ maar voor hen moet dan wel een tweederangsburgerschap ingevoerd worden, een minderwaardige status voor arbeidsmigranten waar Engelen al eerder voor pleitte.² Tenslotte zou Nederland moeten streven naar een internationale rechtsorde waarbinnen “de ergste uitwassen van de monopolies van bedrijven en van staten actief worden bestreden”.

Aan radicaal-linksen die menen dat het kapitalisme in zijn geheel een uitwas is, hebben de hoogleraren niets te bieden. Temeer daar het neo-liberale drietal de brede onvrede over de richting van de economie niet kan of wil waarnemen. De meeste mensen hebben geen behoefte meer aan een verdere vervanging van de georganiseerde solidariteit door de “vrije markteconomie”, zoals de kapitalistische oorlog van iedereen tegen iedereen eufemistisch genoemd wordt. Het is veel voor de hand liggender om aan te nemen dat de machthebbers nationalistische hetzes voeren om juist die onvrede te kanaliseren en te benutten, dan om collectief de eigen positie te redden.

Eigenliefde

Na publicatie van het “pleidooi voor een open samenleving” van de drie hoogleraren bleef het opmerkelijk stil. De conservatieve elite zweeg het boek massaal dood. De drie werden zoals te verwachten wel her en der snel even weggezet als wereldvreemde sociologen of als overmatig kritisch. “Eerst deugt het volk niet, daarna ligt het allemaal aan de elite - hoeveel geschikte Nederlanders blijven er eigenlijk over voor ‘de open samenleving’ die Duyvendak bepleit?”, schamperde de rechts-populistische Volkskrant-journalist Martin Sommer, die in zijn recensie van slechts een paar zinnen weigerde in te gaan op de inhoud van het boek. Een bespreking door SP-hofideoloog Ronald van Raak was weliswaar langer, maar eveneens gespeend van werkelijk inhoudelijke kritiek.³ Van Raak beschuldigde de drie auteurs op onnavolgbare wijze van “politiek narcisme”, van “eigenliefde”. Ook komt hij aanzetten met de SP-ers die in de jaren 80 het voortouw hebben genomen bij

Integratiepropaganda.

de roep om integratie. Maar “die werden toen door sommige linkse collega’s weggezet als ‘racisten’”, schrijft Van Raak verongelijkt en trots tegelijk, in een verwijzing naar de door en door racistische SP-brochure “Gastarbeid en kapitaal” uit 1983.⁴ “Maar ondertussen hebben zij bijna alle voorstellen overgenomen. Zijn zij daarmee ook ‘racisten’ geworden?”, vraagt Van Raak. Helaas moet die retorisch bedoelde vraag instemmend beantwoord worden.

Een veel gunstiger reactie⁵ kregen Duyvendak, Engelen en De Haan van “de wonderboy van de sociologie” Willem Schinkel. Maar ook die schilderde de hoogleraren af “als weggijkende kosmopolieten”, zoals de drie het zelf in een reactie op Schinkel omschreven. “In het huidige politieke klimaat is dat nog slechts een scheldwoord dat is bedoeld om de critici van de monoculturele samenleving monddood te maken.” Gedaan wordt namelijk steevast alsof het kosmopolitisme uitsluitend iets zou zijn van de elite. Alsof men zichzelf aan de onderkant van de samenleving geen internationalistische of zelfs anti-nationalistische opvattingen kan permitteren. Schinkel pleitte in zijn reactie voor nationalisme, dat zou immers “an sich geen scheldwoord” zijn. Het “levert bijvoorbeeld steun en legitimiteit voor een democratisch politiek bestel”, meende hij. “Het moet voor progressief Nederland gaan om het formuleren van een inhoudelijk en op de toekomst gericht nationalisme.”

Genetisch

Schinkel had rond dezelfde tijd zijn boek “De gedroomde samenleving” uitgebracht. Daarin beschrijft hij hoe de schijnwerpers van het “integratiedenken” altijd uitsluitend gericht zijn op vluchtelingen en migranten, oftewel de “niet-westerse allochtonen”. En of ze nu “volledig geïntegreerd zijn” of zelfs staatsburger zijn geworden, toch blijven ze voorgoed in het licht van die schijnwerpers. Steeds opnieuw zullen ze moeten bewijzen dat ze goed aangepast zijn en “voldoende meedoen”. Ook hun kinderen en kleinkinderen blijven officieel “allochtoon” en zodoende achtervolgd door de integratie-schijnwerpers. Ze zitten gevangen in begrippen als “tweede” en “derde generatie migranten”. Dat zijn absurde concepten natuurlijk omdat ze immers zelf niet gemigreerd zijn, maar hier geboren. Zo verwordt het begrip “allochtoon” tot iets genetisch. “Autochtonen” daarentegen hoeven zich nooit te verantwoorden. De schijnwerpers van de integratie wijzen nooit hun kant op. “Autochtonen” hebben als het ware “dispensatie” binnen het integratiedenken, aldus Schinkel. Een status die “allochtonen” in principe niet kunnen bereiken. Kortom, het denken in termen van “integratie” leidt automatisch tot de in essentie gewelddadige en generaties lange uitsluiting van hele bevolkingsgroepen.

Het integratiedenken produceert zo voortdurend een onderscheid tussen “de samenleving” en de mensen die niet “geïntegreerd” zouden zijn. Mensen die kennelijk elders ronddolen, “buiten de samenleving”, in een soort “geseculariseerd vagevuur”, zoals Schinkel het ironisch omschrijft. Hoe dat apart zetten in zijn werk gaat, is volgens hem goed te zien bij de enorme hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek rond “integratie”. Wetenschappers definiëren bijvoorbeeld vooraf aan hun onderzoek de samenleving als volkomen seculier, wat natuurlijk niet klopt omdat er ook christenen en moslims in wonen. Maar daarvan wordt dan gezegd dat ze “buiten de samenleving” staan.

Op dezelfde manier worden ook groepen met conservatieve ideeën over bijvoorbeeld vrouwen en mannen apart gezet. Nederland zou namelijk een progressief land zijn en alle problemen zouden van buiten komen. Eenmaal symbolisch “buiten de samenleving” geplaatst, worden die groepen onderzocht, en dan blijkt - hoe kan het ook anders - dat ze vaak religieus zijn en er patriarchale ideeën op nahouden. Zo produceren onderzoekers “wetenschappelijke” bewijzen en groepen “ongeïntegreerden” die gedisciplineerd zouden moeten worden. En daar is inmiddels een hele markt omheen gegroeid van hulpverleners en onderwijzers.

Contacten

Schinkel wijst er ook op dat “niet-westerse allochtonen” ideologisch klemgezet worden tussen individualisering en deïndividualisering. Enerzijds worden ze beschouwd als individuen die zeer dringend moeten veranderen, anderzijds worden ze steevast aangesproken als vertegenwoordigers van alle anderen met eenzelfde achtergrond wanneer politici en media weer eens een incident opkloppen. Van “autochtonen” wordt overigens in principe nooit individueel de maat genomen in het kader van “de integratie”, want die zouden immers samen “de samenleving” vormen. “Allochtonen” moeten zich daarentegen voortdurend individueel bewijzen, bijvoorbeeld dat ze voldoende contacten hebben met mensen van andere etnische groepen. Dat de groep “autochtonen” van alle etnische groepen feitelijk het minste “inter-etnische” contacten heeft, wordt door de beleidsmakers niet van belang geacht. Merkwaardig genoeg, want voor contact heeft men toch echt beide partijen nodig.

Ook Schinkel pakt “multiculturealisten” als Afshin Ellian, Paul Scheffer, Fleur Jurgens en Paul Cliteur hard aan. Maar uiteindelijk doen vrijwel alle politici en opiniemakers aan “integratiedenken”, aldus de socioloog. Dat er in het parlement nooit fundamentele kritiek op Geert Wilders en Rita Verdonk te horen valt, komt omdat die dan tegelijk ook de uitgangspunten van de “gematigden” onderuit zou halen. Want Wilders en Verdonk doen feitelijk niets anders dan de door iedereen gedeelde logica doortrekken: aanpassen of oprotten. Het is dus niet uit angst kiezers te verliezen dat men de rechts-populisten met fluwelen handschoenen aanpakt. Parlementariërs die slechts roepen dat Wilders “onfatsoenlijk” argumenteert, legitimeren met die vormkritiek het “integratiedenken” als geheel. En wie toch fundamentele kritiek durft te leveren wordt weggezet als “ouderwets”, of erger nog: “links”.

Onderklasse

In “De gedroomde samenleving” wordt de vinger gelegd op een aantal essentiële problemen met het integratiedenken. Toch bekruipt het gevoel dat bij Schinkel de theorie er eerst was, en dat hij er vervolgens voorbeelden bij heeft gezocht. Steevast wringt er namelijk iets tussen de concrete werkelijkheid en zijn zeer abstracte analyses. Net als Duyvendak, Engelen en De Haan besteedt Schinkel in zijn analyse ook nauwelijks aandacht aan de rol van de economie als belangrijke drijfveer voor het “integratiedenken”. Aanpassen betekent in de ogen van de beleidsmakers natuurlijk in eerste instantie aanpassen aan de wensen van de snel veranderende arbeidsmarkt. Schinkel laat het kapitalisme feitelijk buiten beschouwing, terwijl de drie hoogleraren “ons” keiharde economische systeem zelfs nog verder willen

doorvoeren. Slechts eenmaal constateert Schinkel kort dat de onderkant van de samenleving voor een steeds groter deel uit “niet-westerse allochtonen” bestaat en dat die via het “integratiedenken” symbolisch buiten “de samenleving” worden geplaatst. Maar naar kritiek op het kapitalisme en op de uitbuiting van “niet-westerse allochtonen” zal de lezer in beide boeken vergeefs zoeken.

Werkelijke oplossingen voor het probleem van “het integratiedenken” hebben de vier wetenschappers dan ook niet. De drie hoogleraren zeggen simpelweg dat “we” niet meer bang moeten zijn, zonder eerlijk toe te geven dat een groeiend deel van de Nederlanders tot de economische verliezers zal horen. Ook pleiten ze voor een liberalere elite. En aangezien ze zelf deel uitmaken van de wetenschappelijke top, heeft hun boek wat weg van een sollicitatie. Schinkel schrijft daarentegen aan het begin van zijn boek op zijn kenmerkende, ietwat pedante manier dat hij geen helemaal oplossingen hoeft aan te dragen. Hij wil hooguit enkele paradoxen binnen het “integratiedenken” aanreiken waarmee critici in discussies hun voordeel zouden kunnen doen. Kritiek van buiten dat denksysteem zou namelijk niet gehoord worden door de machthebbers. Alsof een serieuze discussie met de machthebbers uiteindelijk zou kunnen volstaan om werkelijke veranderingen af te dwingen. Maar daar is vanzelfsprekend macht voor nodig. Schinkel schrijft nota bene zelf in zijn boek dat sociologen altijd macht centraal moeten stellen in hun analyses, want daar draait alles om. Maar zelf brandt hij daar als ‘freischwebende Intelligenz’ kennelijk liever de vingers niet aan. Precies zoals Duyvendak, Engelen en De Haan ook de macht van de top niet bekritisieren, maar er slechts deel van uit willen maken. Hadden ze het erover gehad hoe “allochtonen” en “autochtonen” samen van onderop een strijd bare beweging kunnen opbouwen die ideologisch buiten het “integratiedenken” staat en die macht en invloed opbouwt om onder meer de integratiedwang van tafel te krijgen, ja, dan hadden ze links echt een dienst bewezen.

Gregor Eglitz
Eric Krebbers

Noten

1. *Dat liberale standpunt werd eerder al verkondigd door onder meer Nout Wellink, president van de Nederlandse Bank. Zie: “Een rechts pleidooi voor meer immigratie”, Eric Krebbers. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/10936f59.htm>.*
2. *“De ideologie van het tweederangs burgerschap”, Eric Krebbers. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11065f68.htm>.*
3. *“Kosmopolieten vervallen in eigenliefde”, Ronald van Raak. Op: SP-website <www.sp.nl/opinies/Kosmopolieten_vervallen_in_eigenliefde.html>.*
4. *“Stem voor beschaafd deporteren, stem SP!”, Eric Krebbers. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/10897f57.htm>.*
5. *“De Nederlandse droom”, Willem Schinkel. Op: Groene Amsterdammer-website <www.groene.nl/2008/44/KRITIEK_OP_HET_NEONATIONALISME>.*

Boek “Het bange Nederland”.

Veel moslims lijken “de authentieke islam” van imam Fawaz zat

Volgens de Haagse imam Fawaz Jneid is er maar één ware islam en dat is het salafisme, een ultra-orthodoxe en puriteinse richting binnen de islam. Al jarenlang gaat de fundamentalist tekeer tegen andere stromingen binnen de islam en tegen “atheïsten”. Maar nu lijkt een aantal Nederlandse moslims hem zat te zijn.

De van origine Syrische Fawaz Jneid kwam in 1992 naar Nederland. Via zijn omstreken uitspraken¹ - niet zelden in de vorm van tirades - heeft hij zich hier in rap tempo weten op te werken tot een van de bekendste fundamentalistische imams. Zo maakte hij in de zomer van 2007 ex-moslim Ehsan Jami uit voor “een incestueus gezwel”.² Eerder al ging hij tekeer tegen de islambashers Ayaan Hirsi Ali en Theo van Gogh. Dat naar aanleiding van hun film Submission. In een preek in september 2004 noemde hij Hirsi Ali eerst “die onvruchtbare vrouw”, die “niet eens de waarde van haar eigen schoen evenaart. Sterker nog, haar schoen is reiner dan haar hoofd.” Daarna ging hij helemaal los: “O Allah, stort uw woede en toorn neer op hen. O Allah, treft hen met een ziekte waarvan de genezing de bewoners van de aarde te boven gaat en zij vervolgens naar de dood snakken, maar deze niet treffen. O Allah, treft Van Gogh met een ellende waarna hij de dood zal wensen, maar deze niet zal treffen. O Allah, verblindt het gezicht van Hirsi Ali, zoals U ook haar hart hebt verblind. O Allah, bezorgt haar hersens kanker. O Allah, bezorgt haar tong kanker.” Toen de Tilburgse imam Ahmed Salaam³ eind dat jaar publiekelijk weigerde om de toenmalige minister Rita Verdonk een hand te geven “omdat ze een vrouw is”, was ook Fawaz daarbij aanwezig. Ook hij gaf de minister geen hand. In 2008 verklaarde de fanatieke geestelijke verder dat de “pathologische leugenaar” Geert Wilders een “waanziekte” had en doorverwezen zou “moeten worden naar een psychiater die gespecialiseerd is in de meest hardnekkige gevallen”. Het is typerend voor imam Fawaz dat hij inhoudelijke kritiek op de standpunten van deze moslimbashers overgiet met ordinare scheldpartijen tegen hun persoon. Blijkbaar hoort dat bij de salafistische retorica.

Drie teugen

Fawaz opereert vanuit zijn As Soennah-moskee in Den Haag. Samen met imam Salaam en imam Mahmoud El Shershaby van de Amsterdamse El Tawheed-moskee⁴ heeft hij de Europese stichting Ahl Soennah opgericht ter verbreiding van het salafisme. In Nederland zijn inmiddels naar schatting al meer dan 20 salafistische imams actief. Die richten hun preken vooral op jongeren. Fawaz wil moslims die hun religie onbewust of eigentijds beleven, opnieuw winnen voor wat hij ziet als “de authentieke islam”: het salafisme. “Veel mensen zijn niet op de hoogte van de ware betekenis van de islam en de taak van de moslim in dit wereldse leven. Als gevolg hiervan zien wij dat veel moslims de regels van de islam niet volledig naleven”, aldus de geestelijke. Hij ergert zich vooral aan religieuze innovaties (bi’dah) en invloeden uit andere religies - “imitaties” van in zijn ogen “verdorven geloofsovertuigingen” - die de islamitische gemeenschap zouden binnensluipen en aantasten. De remedie ziet Fawaz in een strikte navolging van de eerste drie generaties moslims (de salaf), die in zijn opvatting leefden volgens een zuivere, onvermengde islam. “Allen weten wij hoe groots de metgezellen waren die door de profeet (vrede zij met hem) werden opgevoed. Zij luisterden naar de waarheid, waren vergevingsgezind tegenover degenen die hen onrecht aandeden en volgden de profeet (vrede zij met hem) zelfs in de meest kleine zaken. Zij overtraden de bepalingen van Allah niet en spraken altijd de waarheid en waren rechtvaardig. Alle andere volkeren waren hiervan onder de indruk.”

Vanuit die gedachte keert Fawaz zich bijvoorbeeld tegen het reciteren van de koran voor overledenen: “Dit omdat zowel de profeet (vrede zij met hem) als de metgezellen dit niet hebben gedaan. Ook is het niet bekend dat degenen die behoorden tot de drie beste generaties dit hebben gedaan.” Tevens zou het vieren van verjaardagen of het dragen van “het handje van Fatima” tegen “het boze oog” verboden zijn. Want dat zou neerkomen op “het imiteren van de ongelovigen”. Over alle mogelijke menselijke handelingen en situaties heeft Fawaz wel een opvatting. Opvallend daarbij is hoe groot de reikwijdte van zijn geestelijk oordelende blik is, en hoe absurd gedetailleerd die ook is. Een greep uit zijn oordelen: boksen zou zondig zijn, verkeersregels gelden ook voor moslims, het knakken van de vingers wordt afgeraden, en vrouwen die hun wenkbrauwen epilieren zijn vervloekt. Maar “een aantal geleerden heeft het verkorten van uitstekende haren uit de wenkbrauw toegestaan”, preciseert Fawaz nog verder. Het bezoeken van graven mag, maar alleen zolang ze niet dienen als locatie voor plechtigheden of evenementen, zoals bijvoorbeeld de dodenherdenking van 4 mei. Het zou verder zondig zijn om een rentedragende hypotheeklening af te sluiten, mannen moeten hun broeken boven hun enkels dragen, “overmatig gelach en pretmakerij” worden afgeraden, pijn is een beproeving van Allah, zelfdoding is “in geen enkel geval” toegestaan, het gemeenschappelijk eten uit één bord wordt aangeraden, evenals het schoonlikken van vingers en bord na het eten, zodat er niets achterblijft voor de duivel. Drinken zou liefst zittend moeten gebeuren. “Het is aanbevolen om in drie teugen te drinken en om niet in de drinkbeker uit te ademen, maar daarbuiten”, aldus Fawaz. Dat alles uit gehoorzaamheid aan Allah, die volgens de imam zou hebben gezegd: “Er is niets geliefder bij mij waarmee mijn dienaar dichter bij mij kan komen dan door (het verrichten van) datgene wat ik hem heb opgelegd.”

Vroom nageslacht

De afgelopen jaren kwamen er steeds meer verhalen naar buiten waaruit bleek dat Fawaz islamitische huwelijken afsloot. Daarbij ging het soms om polygame huwelijken, waarbij mannen dus een tweede vrouw erbij namen. Of om huwelijken met minderjarige meisjes van 16 jaar. Sommige van die huwelijken waren tijdelijk, bijvoorbeeld voor 6 maanden. Zou na zo’n huwelijk een feest plaatsvinden, dan moeten mannen en vrouwen dat van Fawaz strikt gescheiden vieren. Het zou namelijk

“zeer gevaarlijk” zijn wanneer mannen en vrouwen samen gaan dansen. In een moslimhuwelijk conform de opvattingen van Fawaz hebben vrouwen minder rechten dan hun man. Volgens Fawaz heeft “de vrouw niet slechts een taak om te dienen ter genot van haar man, maar heeft zij ook een onmiskenbare rol in het opbouwen van een islamitisch huishouden en het klaarstomen van een vroom nageslacht”. Mannen hebben recht op seks met hun echtgenote. Maar “mocht de man een sterkere libido hebben dan zijn vrouw, dan zou het trouwen met een tweede vrouw wellicht een oplossing kunnen zijn”, adviseert de imam. De man heeft volgens hem “het toezichthouderschap” binnen het gezin vanwege “zijn sterke persoonlijkheid”. Mannen hebben “van nature de plicht om zich over de vrouw te ontfermen”, en de vrouw “voelt weer de behoefte aan zijn geborgenheid en genegenheid”. Maar Fawaz vindt niet dat mannen hun vrouwen “als lijfeigenen” mogen behandelen. Van hem moet de heer des huizes zelfs een bijdrage leveren aan het huishouden, want dat zou de profeet ook gedaan hebben. Buitenshuis werken mogen vrouwen van hem alleen op plekken waar geen mannen werken. Want “mannen zijn van nature wolven”, weet Fawaz, wellicht iets te veel zijn zelfkennis projecterend op alle andere mannen. Bijkomend probleem met de moslimhuwelijken van Fawaz is dat ze niet vergezeld gaan van een formeel burgerlijk huwelijk. Daardoor kunnen de vrouwen bij scheiding bijvoorbeeld geen wettelijk recht doen gelden op alimentatie. Na enige ophef maakte Fawaz in de zomer van 2008 bekend zelf geen huwelijken meer te sluiten.

In 2004 leidde het beruchte boek “De weg van de moslim” van Aboebakr El Djezeiri tot grote beroering vanwege patriarchale en vooral homovijandige passages.⁴ El Djezeiri schreef dat moslims homo’s van een hoog gebouw zouden moeten gooien, met het hoofd naar beneden. Fawaz kan zich wel vinden in het boek. Ter verdediging zegt hij dat “sodomie” nu eenmaal door de islam verboden is en tot “de grootste verwerpelikheden” behoort. Homo’s zijn volgens de Haagse salafist zondaars, en ze zouden berouw moeten tonen. Bezwaren tegen het boek wuift Fawaz ook weg met een beroep op de vrijheid van godsdienst. De beschreven opvattingen maken volgens hem gewoon onderdeel uit van de islam. Ze kunnen simpelweg niet strijdig zijn met de Nederlandse wet omdat die burgers vrijlaat in hun geloofsbelijdenis. En daarbij, zo bezweert hij, zullen de islamitische straffen die op “bepaalde wandaden” staan nooit door individuen mogen worden uitgevoerd, maar slechts door “de islamitische staat, binnen zijn grondgebied, via zijn rechters en middels zijn gerecht”. Over die islamitische heilstaat zegt hij in een van zijn fatwa’s: “Deze koran spreekt de gevoelens van de mensen aan en kent zijn gelijke niet als het gaat om wetgevende bepalingen. Bepalingen die geschikt zijn voor iedere tijd, plaats en gemeenschap. De geschiedenis leert ons dat er geen plaats ter wereld is waar deze wetten werden geïmplementeerd, of er heerste rechtvaardigheid, veiligheid en welvaart.” Ook geschikt voor Nederland dus. Maar critici hoeven zich geen zorgen te maken, en homo’s kunnen rustig slapen. Want het idee dat moslims straks zullen eisen dat ook hier de sharia wordt toegepast, is volgens Fawaz “een hersenschim” die kan worden verwezen naar “het rijk der fabelen”.

Koffiehuizen

Maar zijn de woorden van de fundamentalistische imam werkelijk geruststellend? De ideeën van Fawaz hebben niet per definitie de staatsmacht nodig om te leiden tot belediging, uitsluiting of regelrechte onderdrukking. Macht concentreert zich niet alleen in de staat en zijn repressieapparaat, maar bevindt zich overal in de maatschappij. Bijvoorbeeld bij religieuze leiders, bazen op de werkvloer of mannen op straat en in het gezin. Fawaz zou overigens wel gek zijn om openlijk toe te geven dat hij best de politieke macht zou willen hebben om de sharia in te voeren. Zeker nu de politieke islam zo onder vuur ligt. Het is veel effectiever om van onderop een religieuze beweging op te bouwen die netjes binnen de grenzen van de wet opereert. Hij betoogt daarom ook dat er in “de multiculturele samenleving” meer ruimte zou moeten komen voor de orthodoxe islam. Die ruimte is er immers ook voor de orthodoxe christenen en joden, zo zegt de geestelijke.

Om moslims voor het salafisme te mobiliseren benut Fawaz met name zijn preken. “Hij geeft je voortdurend het idee dat je veel te weinig doet ter verdediging van de islam”, zeggen jongeren die de As Soennah-moskee bezoeken. Boos worden mogen ze van Fawaz, maar de wet overtreden niet. Van hem kunnen ze dan beter gaan prediken om mensen tot de islam uit te nodigen (dawa), een van de beste daden die een mens zou kunnen verrichten. “Het is hoognodig dat de islamitische studenten samenwerken wat betreft het uitnodigen van de mensen en hen opzoeken in koffiehuizen en overige plaatsen waar men onachtzaam is in het gedenken van Allah. Zodat zij hieraan herinnerd worden”, zegt Fawaz.

Hofstadgroep

Daarnaast doet Fawaz graag voorkomen alsof hij een buffer zou zijn tegen de “dwaallichten” die buiten de wet treden en geweld willen gebruiken. Zoals bijvoorbeeld de groep jonge fundamentalisten die door Justitie “de Hofstadgroep” genoemd wordt. Die bezochten regelmatig de As Soennah-moskee. Volgens Fawaz zouden ze qua methoden zijn “afgedwaald” van de islamitische gemeenschap. Hun optreden trekt natuurlijk repressie aan. En dat is contraproductief voor wie, zoals Fawaz, de tijd wil nemen om een grote, op ideeën gebaseerde beweging op te bouwen.

De imam lijkt vrij ver te gaan in zijn afwijzing van “de Hofstadgroep”. Zo zette hij zelfs moslima’s aan om bij de rechtbank tegen leden van de groep te getuigen. En naar verluidt kregen ronselaars voor de gewapende strijd van hem een moskeeverbod. In september 2008 liet Fawaz via raadslid Abdoe Khoulani van de Haagse partij Islam Democraten aan burgemeester Van Aartsen weten dat hij het zicht kwijt was op een groep van zo’n 20 radicale moslimjongeren. De imam wilde geen nieuwe “Hofstadgroep”, aldus Khoulani.

Fawaz’ voortdurende oproep tot bedachtzaamheid en kalmte wanneer de islam wordt aangevallen en tot het gebruik van “wettelijke middelen” om die aanvallen te pareren, loopt als een rode draad door zijn artikelen, preken en adviezen. Naar aanleiding van de publicatie van spotprenten over Mohammed in het Deense dagblad Jyllands-Posten en de wereldwijde ophef die daar begin 2006 over ontstond, riep Fawaz ook weer nadrukkelijk op tot het achterwege laten van geweld. “Onze confrontatie is van een informatieve en beschaafde aard, en het is dan ook niet toegestaan om mensen en ambassades aan te vallen.” Toen in het voorjaar van 2008 Wilders’ knutselwerkje “Fitna” verscheen, deed de fanatieke imam weer een soortgelijke oproep. Fawaz oordeelde dat het “ten strengste verboden” is om openbare of privé-eigendommen te vernielen of geweld te gebruiken tegen de politie. Immers, de Nederlandse overheid en “het merendeel van de bedrijfstakken” hadden hun gevoel van weerzin en afkeer jegens de film al duidelijk gemaakt.

Ahmadiyya

Voor Fawaz is het salafisme niet één van de stromingen binnen de islam. Nee, het salafisme is de islam en alle andere interpretaties zullen moeten wijken in de ogen van de salafistische voorganger. Een zeer expliciete en opvallend vurige afkeer heeft Fawaz van de ahmadiyya, volgelingen van de Indiase Mirza Ghulam Ahmad (1835-1908). Die zien zichzelf als moslims, maar ze worden door orthodoxe moslims beschouwd als afvalligen. In Nederland leven bijna 20 duizend ahmadiyya, voornamelijk van Hindoestaans-Surinaamse komaf. De ahmadiyya kennen twee richtingen, de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap die Mirza Ghulam Ahmad beschouwt als een profeet, en de Lahore Ahmadiyya Beweging die hem slechts ziet als een hervormer van de islam. Voorman van de Lahore-ahmadiyya in Nederland is Hikmat Mahawat Khan, die menigeen verraste met zijn kandidatuur bij de Tweede Kamer-verkiezingen van 2006 voor de neo-fortuynistische EénNL, de mislukte formatie van Marco Pastors en Joost Eerdmans.

Begin 2005 presenteerden de Lahore-ahmadiyya een nieuwe “eigentijdse” vertaling van de koran, waar onder meer Rita Verdonk - destijds nog minister - erg blij mee was. Imam Fawaz heeft deze vertaling duidelijk geen bijzonder plekje gegeven in zijn boekenkast. Volgens de Haagse voorganger zijn ahmadiyya geen moslims omdat zij hun eigen profeet hebben en weigeren Mohammed als de laatste der profeten te erkennen, wat de Lahore-richting overigens ontkent. Daarom zouden zij “ongeschikt en onbetrouwbaar” zijn als het gaat om het interpreteren van de koran. De ahmadiyya zouden uit zijn op het misleiden van moslims met hun “verdraaide en bedrieglijke uitleg”. Fawaz roept moslims dan ook op om de ahmadiyya sociaal en religieus te boycotten. De salafist oordeelt dat het voor moslims verboden is om met “hun vrouwen” te huwen, door hen geslachte dieren te eten, in hun moskee of achter een van hun leden te bidden, en hun publicaties te lezen, behalve ten behoeve van een weerleggingsstudie. Volgens Fawaz is het een plicht van moslims om via “toegestane middelen” deze “misdadige handeling” van de ahmadiyya te bestrijden.

Echte mannen

Minder fel, maar ook erg kritisch is Fawaz richting islamitische instituten en bewegingen die niet precies in zijn straatje passen. Zo raadt hij moslims af om aan de in 1997 opgerichte Islamitische Universiteit Rotterdam te studeren, want de daar gehanteerde onderwijsmethode zou niet in overeenstemming zijn met de koran en de soennah. Ook de in Nederland actieve ultra-orthodoxe missiebeweging Tablighi Jamaat, die zijn oorsprong en centrum heeft op het Indiase subcontinent en moslims hernieuwd kennis wil laten maken met de islam, krijgt een veeg uit de pan. Hoewel Fawaz de inspanningen van Tablighi Jamaat “om de mensen terug te brengen naar het geloof” kan waarderen, zou deze beweging zich “schuldig” maken aan “religieuze innovaties” en geen aandacht besteden aan het vergaren van kennis, met name op het gebied van de geloofsleer.

In zijn eerder genoemde preek tegen Van Gogh van september 2004 maakte Fawaz zich ontzettend kwaad over de in zijn ogen passieve en meegaande opstelling van “de honderden islamitische stichtingen” in Nederland. “Is de oprichting van een islamitische stichting bedoeld ter verdediging van de moslims, of om huichelachtige verklaringen af te vaardigen? Zodat er vervolgens meer financiële steun zal worden verstrekt die in de zakken van vertegenwoordigers zal verdwijnen, en de gemeenschap in geen enkel opzicht zal baten?” Een moslim die “de kost probeert te verdienen ten koste van zijn godsdienst en geloofsovertuiging zal nooit en te nimmer een mannelijk standpunt kunnen innemen in de tijd van de echte mannen”.

Vrouweningang van de As Soennah-moskee in Den Haag.

De As Soennah-moskee in Den Haag.

Hypocriet

Aanhangers van andere religies bewandelen volgens de Haagse imam helemaal een verkeerde weg. “Eenieder die een ander geloof dan de islam aanhangt na de komst van de boodschapper van Allah, Mohammed (vrede zij met hem), bevindt zich op een dwaalspoor.” En die gelovigen zullen daarom volgens Fawaz de hel binnentreden. Maar de grootste haat lijkt Fawaz toch wel gereserveerd te hebben voor “de atheïsten”. Die zitten volgens hem achter alle hetzes tegen de islam die tot doel hebben om moslims “ongevoelig” te maken en om “het sentiment van het geloof” bij hen te doden. “Laat eenieder weten dat wij niet in een confrontatie verwickeld zijn met de westerse wereld of de christenen, maar met een groep tuig behorende tot de atheïsten, ook al proberen enkelen van hen zich nog te verschuilen achter de kerk, terwijl de kerk van hen vrij is.” Fundamentalisten kennen trouwens wel de aantrekkingskracht van een leven zonder religieuze poespas. Fawaz lijkt goede moslims na de dood namelijk een soort atheïstisch leven te beloven zonder allerlei plichtplegingen. “We hoeven dan bijvoorbeeld niet meer te bidden, te vasten, de bedevaart te verrichten, enzovoorts”, meent hij te weten.

In de zomer van 2008 lijkt Fawaz zijn hand te hebben overspeeld met zijn tirades tegen alles dat niet salafistisch is. Hij raakte verwickeld in een heftige polemiek met de Amsterdamse stadsdeelvoorzitter en PvdA-er Ahmed Marcouch. Toen die stelling nam tegen fundamentalistische imams, noemde Fawaz hem een “hypocriet”. Volgens Fouad Sidali, de voorzitter van het Samenwerkingsverband van Marokkanen in Nederland (SMN), betekent “hypocriet” voor fundamentalisten bijna hetzelfde als “afvallige”. En daarop staat in hun islamopvatting de doodstraf. Fawaz vaardigt regelmatig religieuze adviezen (fatwa’s) uit, en zijn aanhangers zouden zijn woorden makkelijk kunnen opvatten als advies om Marcouch “een kopje kleiner” te maken, zei Sidali. Het SMN, dat 35 Marokkaanse organisaties vertegenwoordigt, nam in een open brief afstand van “het onverantwoordelijke gedrag” van Fawaz. “We vinden het wel welletjes, de manier waarop dit soort mensen menen te kunnen spreken namens de islam.” Een belangrijk signaal dat de invloed van het fundamentalisme binnen de islam kan tegengaan.

Mehmet Kirmaci
Eric Krebbers

Noten

- De meeste citaten van Fawaz die in dit artikel gebruikt zijn, komen van de website Al Yaqeen <www.al-yaqeen.com/>.
- “Conservatieven knuffelen ex-moslim Ehsan Jami”, Eric Krebbers.
In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11351f87.htm>.
- “Linksom tegen salafisme en andere reactionaire missionarissen”, Mehmet Kirmaci.
In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11372f87.htm>.
- “Moslimfundamentalisten snakken naar gehoorzame vrouwen”, Eric Krebbers.
In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11377f89.htm>.

Arbeidster in auto-industrie.

Arbeider in olie-industrie.

De getroffen landen moesten zich ook openstellen voor westers kapitaal. Multinationals roofden grondstoffen, lieten bossen kappen, en vervuilden het water. Ook kochten ze voor een habbekrats land voor plantages, waar sommige van de oorspronkelijke bewoners tegen hongerlonen op mochten komen werken. Al deze ontwikkelingen leverden wereldwijd veel vluchtelingen op. Later werden ook dienstverlenende bedrijven als callcentra massaal verplaatst naar lage lonen-landen. Meestal ontstond er na enkele jaren al protest van de werknemers tegen de slechte arbeidsomstandigheden en lage lonen. Dat werd opgelost met een verdere race naar beneden, waarbij industrieën, maar vooral it-bedrijven, steeds doorverhuisden naar nog goedkopere landen. Dat proces loopt inmiddels zowat ten einde nu er nauwelijks geschikte landen over zijn met nog lagere lonen dan bijvoorbeeld Birma of Nepal. Daarbij wordt het transport van de geproduceerde waar naar de rijke landen steeds duurder door de stijgende energieprijzen. Kortom, de groei van de winstgevendheid van de Derde Wereld neemt snel af. Het kapitaal kan zich daar minder makkelijk vermeerderen en dat is een van de diepere oorzaken van de crisis.

Privatisering

Herstructurering betekende ook de creatie van nieuwe investeringsmogelijkheden in het rijke Westen, onder meer via de privatisering van de collectieve sector. Aan onder meer zorg, huisvesting, post en openbaar vervoer kon voortaan ook goed verdiend kon worden. De flexibilisering van de arbeid hielp daarbij om de loonkosten te drukken. Ook technologische vernieuwing bood het kapitaal extra investeringsmogelijkheden. De informatietechnologie stimuleerde de economie, zoals de autoproductie dat bij eerdere crisissen had gedaan. En genetische manipulatie en andere biotechnologieën schiepen eveneens ruimte voor nieuwe investeringen. Het kapitaal mocht dan overal op aarde zijn doorgedrongen, op het microscopische niveau lag nog een wereld te winnen. De technologische revolutie kan op zich nog wel even vooruit, zo lijkt het, maar de it en biotech zijn als groeisectoren niet groot genoeg om een verdere crisis te kunnen voorkomen.

Het al maar groeiende kapitaal heeft dus steeds meer investeringsgebieden nodig. Maar als er teveel geïnvesteerd wordt in allerlei productiemiddelen, dan ontstaat er overcapaciteit en overproductie. En als de lonen van het grootste deel van de bevolking dan niet meestijgen, houdt de vraag het aanbod niet bij, wordt er minder verkocht en kan er minder winst gemaakt worden. Een van de manieren waarop staten proberen die vraag in stand te houden, is via de wapenindustrie, via het continu bestellen van meer en nieuwe wapensystemen. Dat is een beproefde methode. Maar de tegenwoordig misschien wel meest gebruikte methode om de vraag hoog te houden, is die van de kredieten. De neo-liberale herstructurering maakt het steeds meer mogelijk om heel makkelijk kredieten te geven, zonder dat er veel garanties tegenover hoeven te staan. Maar het via krediet vooruitschuiven van betaling kan uiteindelijk niet meer dan een uitstel van executie zijn. Zeker als de omvang van de schulden steeds verder toeneemt. Het mislopen van dat systeem is dan ook de concrete aanleiding voor het uitbreken van de huidige crisis.

Het kapitalisme probeert zich ook aan de eigen haren uit het moeras te trekken door geld te verdienen aan geldhandel, bijvoorbeeld via internationale beursactiviteiten. Dat heeft inmiddels een zeer slechte naam gekregen, alsof uitsluitend daarin het kwaad van het kapitalisme schuilt.¹ Maar beurzen en investeringen vormen een onlosmakelijk en essentieel onderdeel van het kapitalisme. Het zogenaamde casinokapitalisme heeft de huidige kapitalistische orde hooguit weer enige tijd langer overeind weten te houden. Want meer geld in omloop betekende deels ook meer vraag.

Voedsel

Veel staten lijken de oplossing van de crisis in eerste instantie te zoeken in een toename van krediet en leningen om de vraag te stimuleren. Meer van hetzelfde dus. Maar uiteindelijk zal de crisis waarschijnlijk leiden tot het ineenstorten van de vraag, en daardoor tot werkloosheid, lagere lonen en slechtere arbeidsomstandigheden, in het rijke Westen, maar vooral in de Derde Wereld-landen. In veel van die landen heerste eind 2007, begin 2008 al een voedselcrisis die relatief weinig aandacht kreeg in de westerse wereld. De prijzen van rijst en ander basisvoedsel rezen de pan uit, waardoor de vele honderden miljoenen mensen die toch al ternauwernood wisten te overleven over het randje gedrukt dreigden te worden. Gelukkig daalden de prijzen enkele maanden later weer wat als gevolg van de kredietcrisis. Maar de voedselopstanden die ondertussen plaats hadden gevonden vormen wel een voorproefje van wat de wereld te wachten staat als de huidige crisis flink zou doorzetten. De voedselprijzen

mogen dan enigszins gedaald zijn, maar als de inkomens straks meedalen zijn de problemen snel weer terug. Geopolitieke strategen in de rijke landen wijzen al jaren op de groeiende noodzaak van het uitbreiden van de militaire mogelijkheden om in te grijpen in met name de megasteden in de Derde Wereld als daar in toekomst massale hongeropstanden zouden uitbreken.² Ook migratiebeheersing zou nog verder geïntensiveerd en gemilitariseerd moeten worden om de verwachte extra stromen migranten en vluchtelingen ver van de Noord-Amerikaanse en Europese grenzen tegen te kunnen houden.

De voedselcrisis hangt ook nauw samen met de wereldwijd snel toenemende vraag naar dierlijk voedsel. Bij de productie van een kilo vlees gaat namelijk 10 tot 20 kilo plantaardig voedsel verloren. Toenemende welvaart maakt het de Chinese en Indiase middenklassen mogelijk om steeds meer het absurd hoge consumptieniveau van westerse landen te kopiëren. Met als gevolg een groeiend tekort aan voedsel. Ook de sluipende energiecrisis speelt daarbij een grote rol. Hoge olieprijsen maakten tot voor kort zeer aantrekkelijk voor boeren om zich te richten op biobrandstoffen in plaats van gewassen voor menselijke consumptie.

De energiecrisis is sowieso een fundamenteel probleem dat het kapitalisme in de wortels aanvreet. Zonder fossiele grondstoffen was de gigantische economische expansie van de afgelopen twee eeuwen niet eens mogelijk geweest. Maar de voorraden zijn eindig en raken onvermijdelijk een keer op. De wereldwijde olieproductie is waarschijnlijk inmiddels al op zijn hoogtepunt aanbeland en zal straks langzaam, en vervolgens steeds sneller, gaan afnemen. Strategen van alle grootmachten verwachten in de toekomst enorme economische en mogelijk militaire conflicten om de resterende energiebronnen.

Klimaat

De economische crisis, de voedselcrisis en de energiecrisis spelen zich allemaal af tegen de achtergrond van de nog veel ernstiger ecologische crisis. De snel voortschrijdende opwarming van de aarde dreigt miljarden mensen het leven onmogelijk te maken, en zou op den duur zelfs de complete mensheid en vrijwel alle leven op aarde kunnen vernietigen.³ In juli 2008 rekenden ecologen voor dat de mensheid nog slechts zo'n 100 maanden heeft om te voorkomen dat het klimaat een kantelpunt bereikt, waarna verdere opwarming niet meer te stoppen is en de ene ramp na de andere de mensheid zal treffen. In november kwamen sommigen tot de conclusie dat dat kantelpunt eigenlijk al zo goed als bereikt is. De ecologische ondergang wordt aangedreven door de kapitalistische groei dwang, in samenhang met het veel oudere en fundamenteelere patriarchale dualisme dat de mensheid los van en boven de natuur ziet staan, zoals de man los van en boven de vrouw zou staan. Dat leidt tot de overtuiging dat vernietigend kan worden ingegrepen in de natuur zonder dat het ooit terugslaat op de mensheid zelf. Zelfs de opheffing van de kapitalistische productiewijze zou de ecologische vernietiging niet automatisch tot staan brengen zolang dat patriarchale waanbeeld niet verdwenen is.

De milieumaatregelen die regeringen aankondigen, schieten zonder uitzondering allemaal tekort om de ecologische teneergang werkelijk te kunnen stoppen, voorzover dat dus überhaupt nog mogelijk is. Aan die opstelling ligt hetzelfde korte termijn-denken ten grondslag dat ook te zien valt bij de 'oplossingen' voor de economische crisis. Het kapitalisme laat eenvoudigweg geen uitstel van het winstmaken toe. In sommige media werd het tijdelijk nationaliseren van enkele banken en een paar duizend werknemers - die in de WW worden opgevangen - aangezien voor socialisme. Maar er gebeurt feitelijk niets anders dan dat de overheid zich tijdelijk als bankeigenaar en uitzendbureau op de markt waagt, een noodsprong waarmee bedrijfsverliezen afgewenteld worden op de staat en daarmee de belastingbetalers.

Arbeid

De kredietcrisis is een crisis van het kapitalisme als geheel, en daar hoort natuurlijk ook de arbeid bij. De essentie van het kapitalisme is immers de machtsverhouding tussen kapitaal en arbeid.¹ Het huidige kapitaal is de afgelopen, zeg, 500 jaar opgebouwd via de wereldwijde onderdrukking en uitbuiting van slaven en arbeiders, zwarte en witte, en mannen en vrouwen. Ook van de 'gratis' reproductieve arbeid van vrouwen en mannen heeft het kapitaal altijd flink meegeprofiteerd. En niet te vergeten van de 'arbeid' die geleverd wordt door de levende natuur: dieren en planten. Al honderden jaren zet het kapitalisme met geweld menselijke arbeid en levende en dode natuur om in verhandelbare waar en uiteindelijk kapitaal. Aan de mogelijkheden om dat proces voort te zetten en te intensiveren zijn altijd grenzen gesteld door menselijk verzet. Maar nu dode "hulpbronnen" als de fossiele brandstoffen opraken, en de levende natuur - inclusief de mensheid - langzamerhand op een ondergang lijkt af te stevenen, stuit het kapitalisme

ook op objectieve grenzen. ‘Gewone’ crisissen vormen voor het kapitalisme overigens op zich geen fundamenteel probleem. Integendeel, het kapitalisme benut crisissen als een soort shocktherapie om blokkades op te ruimen die een verdere uitpersing van de bevolking tegenhouden. Zo vormen de verworvenheden van eerder verzet flinke blokkades, en ook allerlei sociale verbanden en ideeën van solidariteit die voorkomen dat mensen tegen elkaar uitgespeeld kunnen worden op de arbeidsmarkt. Telkens als het kapitalisme na een crisis, zoals die van de jaren 70, weer nieuwe manieren ontwikkelt om de vermeerdering van het kapitaal met hernieuwde energie te kunnen voortzetten, moet het verzet van onderop ook op zoek naar nieuwe strijdmethoden. In wezen is het kapitalisme niets anders dan een uiterst complexe voortdurende machtsstrijd tussen kapitaal en arbeid. Waarmee niet gezegd is dat “de arbeidersklasse” zich voortdurend bewust collectief aan het verzetten is. Maar wel is er altijd een tegensputteren op individueel en collectief niveau, en een creativiteit om individueel of meer collectief aan de knellende kapitalistische banden te ontsnappen. Om herstructureringen effectief door te kunnen drukken sluit het kapitalisme juist daar vaak weer bij aan. Zo volgde de opkomst van de flexibele banen op het groeiende westerse levensgevoel van de jaren 60 en 70 om niet meer levenslang in een saaie baan te willen vastzitten.

Spelregels

Het kapitalisme is absoluut geen natuurlijk verschijnsel. Het is een product van menselijk handelen. Staten en internationale instituties leggen in overleg met het kapitaal voortdurend ‘spelregels’ vast, dwingen af dat mensen zich daaraan houden, en garanderen bovendien het recht op privé-eigendom en de waarde van het geld. Voor de bevolking liggen die ‘spelregels’ streng vast. Maar voor individuele kapitaalbezitters is dat al veel minder het geval. Uiteindelijk bestaat er geen kapitalistische economische grondlogica waar iedereen sowieso aan gehouden is. De huidige crisis laat al zien hoe makkelijk veranderbaar ‘vaste’ neo-liberale ‘spelregels’ eigenlijk zijn, zoals Europese verboden op overheidsstekorten en staatssubsidies aan bedrijven.

In het licht van onder meer de fundamentele ecologische problemen achter de huidige crisis is het best denkbaar dat de kapitalistische ‘spelregels’ op den duur zo zullen veranderen dat het systeem nauwelijks meer als kapitalisme herkenbaar is. Er zou na verloop van tijd bijvoorbeeld een vorm van autoritair staatskapitalisme kunnen ontstaan, vergelijkbaar met het economische systeem van de Sovjet-Unie destijds waar speculatie en beurzen niet bestonden. Een nieuw systeem dat in tijden van zeer beperkte hulpbronnen de bevoorrechte klasse zou kunnen blijven voorzien van welvaart, en tegelijk een groot deel van de wereldwijde onderklasse afschrijft en tracht onder controle te houden. Slechts de essentiële machtsrelatie van het kapitalisme, die tussen de bevoorrechte klasse en de onderklasse, zou dan voor ons herkenbaar zijn. Voor zo’n meer dictatoriaal economisch systeem liggen in veel westerse landen al een flink aantal bouwblokken klaar, zoals een groeiend rechts-populisme om de massa’s effectief te bespelen, een enorm assortiment aan repressieve wetten die sinds 9/11 zijn ingevoerd, en de zeer breed gedeelde overtuiging dat er geen levensvatbare alternatieven voor het kapitalisme zouden bestaan.

Mensenwerk

De enige werkelijke oplossing voor de gigantische crisissen die voor ons liggen, moet gezocht worden in het fundamenteel opheffen van het kapitalisme, het patriarchaat en het racisme. Revolutionaire veranderingen zijn in principe mogelijk. Samenlevingen en economieën zijn immers mensenwerk en kunnen dus radicaal veranderd worden. Maar daar kan in deze rechtse tijden geen sprake van zijn, ook al omdat er zoals gezegd geen uitgewerkte alternatieve economische en sociale systemen beschikbaar zijn. Het is duidelijk dat er wereldwijd democratie moet komen, waarbij ook democratisch wordt gepland wat er nog geproduceerd gaat worden en voor wie. Een systeem waar de menselijke behoeften voorop staan, en niet die van het kapitaal. Een systeem waarbij menselijke relaties niet meer bepaald worden door geld en structurele machtsverschillen. Een systeem dat ook rekening houdt met de volgende generaties en de natuur.

Om daar te komen is macht nodig, en die moet van onderop worden opgebouwd dwars door traditionele scheidslijnen heen van zwart en wit, en vrouw en man. Nodig is een brede strijdbare beweging die de confrontatie aangaat, gaandeweg plannen ontwikkelt voor een vrij-socialistische samenleving en tegelijk alternatieve bestuurs-, productie- en zorgstructuren opbouwt waarin alvast ervaring kan worden opgedaan voor die toekomstige samenleving. Op korte termijn zouden een aantal reformistische eisen centraal kunnen staan, zoals de ombouw van de wereldwijde militaire productiecapaciteit richting de ontwikkeling van groene technologieën, en de eerlijke distributie van de resterende hulpbronnen. In Nederland zou in dat kader ook geïnvesteerd moeten worden in onder meer gratis toegankelijke zorg voor iedereen, sociale woningbouw, onderwijs en openbaar vervoer. Zo zou een opstapje gemaakt kunnen worden richting fundamenteelere hervormingen.

Eric Krebbers

Noten

1. “De open flank van Attac”, Eric Krebbers. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/10680f40.htm>
2. “Kneden en schuiven voor het kapitaal”, Eric Krebbers. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11268f80.htm>.
3. “Rechts en de milieuvluchtelingen”, Eric Krebbers. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11396f91.htm>.

Deuren van de uitsluiting stukje bij beetje opengebroken

Met overwinningen in drie recente rechtszaken hebben de advocaten Jelle Klaas en Pim Fischer weer succes geboekt in hun strijd tegen de uitsluiting van illegalen door de Koppelingswet.¹ Een meerderjarige illegale vrouw met een verblijfsaanvraag mag voortaan onderwijs volgen, de minderjarige Nederlandse kinderen van een illegale vrouw hebben recht op een bijstandsuitkering, en dat geldt ook voor een dakloze en staatloze illegale man, zo oordeelden rechters op grond van internationale mensenrechtenverdragen.

In de eerste zaak weigerde de Hogeschool van Amsterdam een 19-jarige illegale vrouw toe te laten, omdat HBO- en universitair onderwijs alleen open staat voor studenten die legaal in Nederland verblijven. Volgens de onderwijsregels mogen uitsluitend minderjarige illegalen naar school. Ook speelde voor de hogeschool een rol dat men geen financiering krijgt voor illegale studenten. Klaas beriep zich op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en op het Internationaal Verdrag inzake Europese Sociale en Culturele Rechten (IVESCR), die Nederland allebei heeft ondertekend. Daarin staat letterlijk: “Niemand mag het recht op onderwijs worden ontnomen” en “Een ieder heeft het recht op onderwijs”. De Nederlandse overheid handelt in strijd met die verdragen door meerderjarige illegalen de toegang tot onderwijs te ontfemen. De rechter was het daar mee eens. “Een vergaand besluit”, aldus Klaas, “dat betekent dat ook andere meerderjarige illegalen met een verblijfsaanvraag aan hoger onderwijs mogen beginnen”.

In de tweede zaak had een alleenstaande moeder voor haar en haar twee minderjarige kinderen bij de gemeente Alphen aan den Rijn tevergeefs om een bijstandsuitkering gevraagd.² Omdat de vrouw illegaal was, wees de gemeente ook bijstand af voor haar kinderen, zelfs al hebben die de Nederlandse nationaliteit. De kinderen zouden volgens de gemeente vanwege hun minderjarigheid zelf geen uitkering mogen krijgen. Bij de rechter vroeg Fischer om een uitkering die is afgestemd op de behoefte van het gezin. Ter ondersteuning wees hij op rechtspraak van het Europese Hof van de Rechten van de Mens. De rechter vond dat de kinderen onder de verantwoordelijkheid van de overheid vallen, nu de moeder hen niet kan onderhouden, en kende hen daarom een uitkering toe.

In de derde zaak had de gemeente Amsterdam de bijstandsaanvraag afgewezen van een illegale man die op straat rondzwierf en moest leven van de liefdadigheid van de kerk. Klaas beriep zich opnieuw op het IVESCR. De rechter oordeelde voor het eerst uitdrukkelijk dat de sociaal-economische mensenrechten van het IVESCR normgevend zijn voor de Nederlandse wetgeving. De gemeente had er meer rekening mee moeten houden dat de bij dat verdrag aangesloten staten, waaronder Nederland, moeten zorgen voor onderdak, voedsel, kleding en andere hulp aan iedereen die in nood is, dus ook aan illegalen. Volgens Fischer heeft de rechter hiermee meer moreel en juridisch gewicht toegekend aan het IVESCR. Dat biedt beide advocaten meer mogelijkheden om voor illegalen basisvoorzieningen als inkomen en woonruimte te kunnen regelen. Het EVRM, het IVESCR en andere internationale mensenrechtenverdragen blijken zo als breekijzers te kunnen werken waarmee de deuren van de uitsluiting alsnog stukje bij beetje kunnen worden opengebroken.

Harry Westerink

Noten

1. “Linkse advocaten in actie tegen uitsluiting”, Harry Westerink en Ellen de Waard. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11375f89.htm>. En: “Rechter kent uitkering toe aan niet uitzetbare illegaal”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11294f82.htm>. En: “Rechter schiet te klein gat in Koppelingswet”, Harry Westerink. In: *Fabel Archief* <www.gebladerte.nl/11188f75.htm>.
2. “Surinaamse vrouw strijdt voor verblijfsrecht”, *De Fabel van de illegaal*. Op: *Fabel Website* <www.defabel.nl/40347e01.htm>.

De dodenlijst van Fort Nederland

Vluchtelingen in actie bij Leids asielzoekerscentrum, nadat slechte leefomstandigheden hadden geleid tot meerdere zelfmoorden.

Het Nederlandse vluchtelingenbeleid is keihard en leidde al tot tientallen doden en honderden zelfmoordpogingen. Om de slachtoffers uit de anonimiteit te halen werd onlangs op de website Vrijheid van Beweging een lijst gepubliceerd met daarop maar liefst meer dan 100 namen van slachtoffers van het Nederlandse vluchtelingenbeleid. Op Europees niveau worden soortgelijke lijsten bijgehouden. Daar staat de teller inmiddels op meer dan 11.105 doden.

De Nederlandse lijst' vangt aan in het begin van de jaren 90, en omvat gedocumenteerde zelfmoordpogingen en tientallen doden door een gebrek aan medische zorg, door politierepressie, brand, verstikking en moord na deportatie naar onveilige landen. Enkele sterfgevallen kwamen in het nieuws en leidden tot druk op de verantwoordelijke autoriteiten. Maar de meeste slachtoffers bleven nagenoeg anoniem. De dodenlijst is volgens de samenstellers maar het topje van de ijsberg. Veel sterfgevallen en zelfmoordpogingen worden door de betrokken instanties en overheden namelijk onder de pet gehouden, of ten onrechte geweten aan natuurlijke omstandigheden. De samenstellers roepen op om sterfgevallen die niet op hun lijst voorkomen per mail door te geven. Zo worden ook die bekender en wordt de gruwelijkheid van het vluchtelingenbeleid zichtbaarder. Het motto van de samenstellers is niet voor niets: “Door uitsluiting, vervolging, opsluiting, uitzetting: verdwenen of dood... maar niet vergeten!”

Zelfmoord

Veel vluchtelingen vinden de dood door zelfmoord. Dat is niet verwonderlijk. Ze moeten lang in onzekerheid wachten op een beslissing over hun asielaanvraag. Daarbij weten ze dat de meeste aanvragen doodleuk afgewezen worden. Ook zijn de leefomstandigheden in asielzoekerscentra miserabel. Van privacy is geen sprake en vluchtelingen zijn veroordeeld tot duimendraaien. Ze mogen namelijk niet werken en er worden nauwelijks activiteiten voor hen georganiseerd. Dat leidt allemaal tot spanningen, agressie en depressies. Veel vluchtelingen slikken daarom ook slaap- en kalmerende middelen. Sommigen zien echter geen uitweg meer en plegen zelfmoord. Medio 1996 werd er voor de eerste keer alarm geslagen over het hoge aantal zelfmoorden in asielzoekerscentra. Dat gebeurde niet door de overheid, maar door de vluchtelingensteungroep Participating Refugees in Europe (PRIE). Die organisatie had achterhaald dat in een tijdsbestek van anderhalf jaar zeker 82 vluchtelingen zelfmoordpogingen hadden ondernomen, waarvan er 20 gelukt waren. Na meer veldwerk kwam de organisatie een jaar later tot de slotsom dat jaarlijks minimaal zo’n 100 vluchtelingen een

zelfmoordpoging doen wanneer uitzetting dreigt. Het onderzoek leidde niet tot een versoepeling van het beleid, integendeel.

Ook door een gebrek aan medische zorg overlijden er vluchtelingen. Door de jaren heen heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg meerdere alarmerende rapporten uitgebracht over misstanden in die zorg. De inspectiedienst constateerde dat verpleegkundigen in de asielzoekerscentra nog wel eens te laat een arts inschakelen omdat een gezondheidsklacht niet altijd serieus wordt genomen. De hoge werkdruk van verpleegkundigen zou daar ook debet aan zijn. Verder werden door huisartsen wel eens quota opgesteld voor het maximale aantal vluchtelingen dat op hun spreekuur mocht komen. De verpleegkundigen moesten dan in een voorselectie bepalen wie wel en wie niet welkom was. Dat druist in tegen elke medische ethiek. Na de dood van een vluchteling in 2004 als gevolg van gebrek aan medische zorg verklaarde een lokale huisarts dat het niet om een incident ging: “Ik denk dat er een agenda achter zit. De overheid wil ervoor zorgen dat de aanzuigende werking van asielzoekers zo minimaal mogelijk is. Dat doe je door de situatie in de asielzoekerscentra zo onaantrekkelijk mogelijk te maken. Dat doe je door de faciliteiten weg te halen.” In 2006 bracht de inspectiedienst verder naar buiten dat men vreesde dat sommige vluchtelingen het land worden uitgezet, terwijl ze daar eigenlijk veel te ziek voor zijn. De inspectie zei niet te weten hoe vaak dat gebeurt, maar beschikte over genoeg signalen om een waarschuwing af te geven.

Geweld

Ook bij de uitzettingen vallen er soms slachtoffers. In oktober 2006 vertelden ex-medewerkers van de Koninklijke Marechaussee in het programma Netwerk over de gewelddadige methoden die soms worden gebruikt om vluchtelingen in bedwang te houden.² Zoals het dubbelvouwen van geboeide vluchtelingen in een vliegtuigstoel, het bovenop iemand gaan zitten, het verwurgen, het dichthouden van de mond, het dichtknijpen van de halsslagader en het knijpen in de testikels van mannen. In 1992 leidde het optreden van de marechaussee bij een deportatie via Schiphol tot een slachtoffer. De marechaussee plakte de mond van de Roemeen Constantin Rudaru dicht. Die verkeerde echter in een zodanige staat van opwindning dat hij in ademnood kwam, buiten bewustzijn raakte en een hartstilstand kreeg. Pas na enkele minuten werd er hulp geboden. Rudaru raakte zwaar gehandicapt.

Op Europees niveau houdt de anti-racistische organisatie United een gedocumenteerde dodenlijst bij.³ Naast de mensen die sneuvelen tijdens hun tocht naar Europa, telt United ook de doden mee die vallen door bijvoorbeeld de detentieomstandigheden van opgepakte vluchtelingen. Begin 2003 stond de teller op 3.777 geregistreerde doden, en vijf jaar later, in maart 2008, al op 11.105. Het werkelijke aantal ligt nog veel hoger en loopt vermoedelijk in de tienduizenden. Veel doden vinden immers hun weg niet naar de statistieken, maar liggen anoniem op de bodem van de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan. De doden zijn een rechtstreeks gevolg van de militarisering van de buitengrenzen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van paramilitaire organisaties, infraroodcamera’s, marineschepen en helikopters. Dat dwingt vluchtelingen steeds gevaarlijker routes te nemen, met alle gevolgen van dien. Het is overigens maar zeer de vraag of de Nederlandse en Europese overheden erg onder de indruk zijn van de dodenlijsten. Het lijkt er niet op, want het vluchtelingenbeleid wordt almaar strenger. Daarbij zullen de dodenlijsten hoogstwaarschijnlijk een afschrikkend effect hebben op potentiële migranten en vluchtelingen. En dat is voor de autoriteiten mooi meegenomen.

Gerrit de Wit

Noten

- Zie: Vrijheid van Beweging-website <www.vrijheidvanbeweging.nl/dood_door_beleid/index.html>.*
- “Het geweld van de deportatiemachine”, Eric Krebbers. In: Fabel Archief <www.gebladerte.nl/11267f80.htm>.*
- “Lijst van 11.105 doden door Fort Europa”. Op: United-website <www.unitedagainstracism.org/pdfs/actual_listofdeath.pdf>.*

De Fabel van de illegaal

In vogelvlucht: een aantal slachtoffers

3 februari 2008. De Algerijn Rachid Abdelsalam sterft op de bajesboot in Rotterdam aan een hartaanval. Zijn medische klachten werden een dag eerder niet serieus genomen. Hij kreeg slechts een hoestdrankje en een zalfje. Vanuit de cel riep Abdelsalam daarna nog lang en vergeefs om een dokter, maar die kwam pas na zijn dood.

4 oktober 2007. De 34-jarige Ghanees Michael Osey komt om het leven, nadat hij op de vlucht voor de politie van het balkon van zijn flat in Amsterdam valt. Osey beschikte niet over geldige papieren en was waarschijnlijk bang gedeporteerd te worden.

14 april 2006. De tweejarige Rahman Sadedim uit Macedonië sterft aan een verwaarloosde longontsteking in het asielzoekerscentrum in Geeuwenburg. De verpleegkundige stuurde de bezorgde vader weg met de mededeling dat de medische dienst gesloten was.

November 2006. Ali Amen Nader wordt gemarteld en vermoord door de autoriteiten van Jemen. Na afwijzing van zijn asielaanvraag in juni 2006 moest Nader terug naar zijn geboorteland. Hij werd bij aankomst gelijk gearresteerd.

26 oktober 2005. Er vallen 11 doden bij de brand in de grensgevangenis op Schiphol-Oost. De gevangenis bleek niet brandveilig en allerlei veiligheidsvoorschriften werden aan de laars gelapt.

30 augustus 2003. De depressieve en suïcidale Andrej Donorov pleegt kort na zijn deportatie naar Spanje zelfmoord. Achteraf bleek dat de IND tekort had geschoten bij de overdracht van de medische gegevens van de 34-jarige Oekraïner aan de Spaanse autoriteiten.

Maart 2003. De achttienjarige Hamisi Ismaili uit Tanzania wordt dood gevonden in de wielkast van een vliegtuig dat geland is op vliegveld Maastricht.

November 2002. De 41-jarige Farideh Karimi uit Iran overlijdt aan de gevolgen van een veel te laat ontdekte borstkanker. Ze woonde in het asielzoekerscentrum in Appelscha en klaagde bij de medische dienst regelmatig over ernstige pijn. Een verpleegkundige meende dat Karimi aan stress leed. De huisartsen schreven haar pijnstillers en maagzuurremmers voor. De diagnose borstkanker werd pas gesteld toen ze kort voor haar dood in het ziekenhuis belandde.

Maart 2001. Een 25-jarige Congolees wordt met geweld via Schiphol gedeporteerd. Lokale mensenrechtenorganisaties meldden dat hij bij aankomst in Congo “uitgeput” was en meteen onder handen genomen werd door veiligheidsdiensten. Die verdachten hem van contacten met rebellen. Bij thuiskomst was hij “onherkenbaar voor zijn familie”. Hij stierf korte tijd later aan zijn verwondingen.

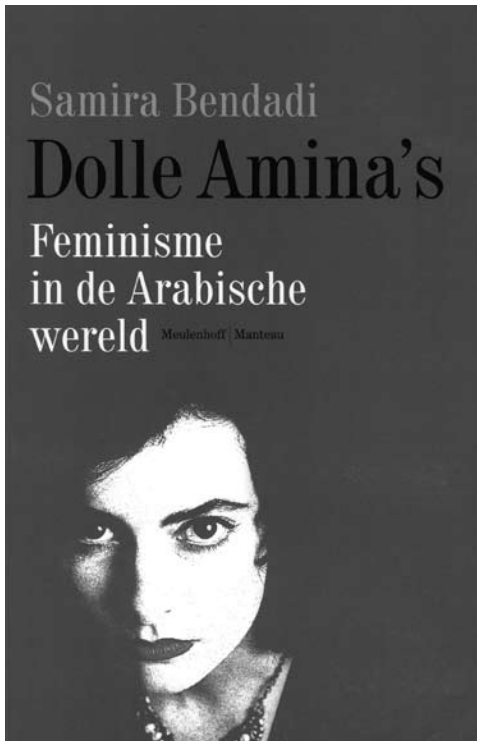
18 juni 2000. 58 Chinezen stikken in de laadruimte van een Nederlandse vrachtwagen tijdens hun illegale oversteek naar Dover.

24 januari 2000. In New York wordt de 38-jarige Turkse Koerd Riza Karadag dood gevonden in de wielkast van een vliegtuig. Het toestel kwam uit India. Het maakte een tussenstop op Schiphol en daar was Karadag het vliegtuig ingekropen. Hij had ernstige psychische problemen en was wanhopig na de afwijzing van zijn asielverzoek.

6 november 1997. De 29-jarige Mir Abdolkhalq Samim uit Afghanistan gooit zichzelf in de buurt van Gouda voor de trein. Samim werd gek van het wachten en het gebrek aan privacy op het asielzoekerscentrum. Hij zag geen andere uitweg meer na de afwijzing van zijn asielverzoek.

24 april 1996. De 24-jarige Amir Salehi uit Iran overgiet zich op de heide naast het asielzoekerscentrum in Crailo met benzine en steekt zichzelf in brand. Tweeënhalf maand later overlijdt hij in brandwondencentrum Beverwijk. Salehi was bang om gedeporteerd te worden.

3 mei 1994. Een man uit Turkije hangt zich op in een Hengelose politiecel. Hij zat daar vast in afwachting van deportatie. Hij was Turkije ontvlucht na desertatie uit het Turkse leger én de PKK.

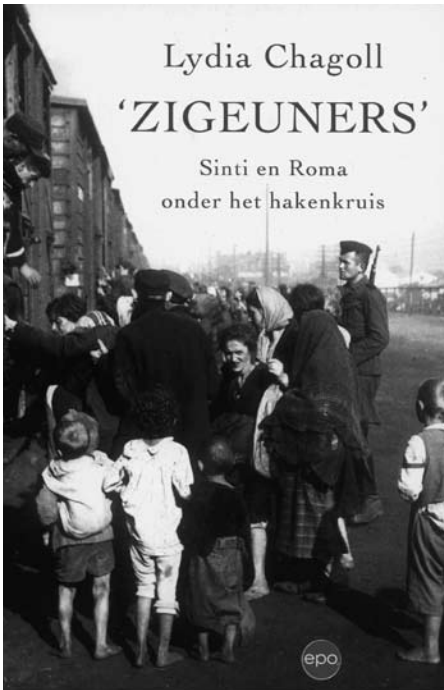
Dolle Amina's

In “Dolle Amina’s. Feminisme in de Arabische wereld” gaat de Marokkaans-Belgische schrijfster Samira Bendadi in op de vele gezichten van het feminisme in de Arabische wereld en de Arabische diaspora in Europa. Via persoonlijke gesprekken met vrouwen probeert ze een beeld te schetsen van de vrouwenbeweging in Egypte, Marokko, Frankrijk en België. Bendadi is er niet op uit om een algemene theorie over Arabisch feminisme te ontwikkelen. Ze wil gewoon laten zien dat er een heel breed scala is aan posities binnen deze beweging. Ook wil ze voor eens en voor altijd afrekenen met het stereotype beeld dat westerlingen hebben van Arabische vrouwen als onderdrukt en weerloos.

Er blijken heel veel uiteenlopende feministische visies te bestaan over het al dan niet dragen van de hoofddoek, over het naar vrouwenbevrijding kijken vanuit secularisme of juist vanuit de islam, en ga zo maar door. Opvallend is dat het feminisme van de Arabische wereld haar bakermat heeft in Egypte en nauw verbonden was en is met de anti-koloniale strijd. Veel feministen proberen de link te leggen tussen armoede en vrouwenonderdrukking en op een overstijging van beide. Ook is er kritiek op de manier waarop feminisme wordt misbruikt om de westerse superioriteit te prediken. Dat thema komt terug bij feministen in Frankrijk en België, waarbij men tegen zowel het seksisme moet opboksen als tegen anti-Arabische en anti-moslimsentimenten. Hoopgevend zijn vooral initiatieven die proberen deze dubbelstrijd te leveren en die ondersteund worden door zowel “allochtone” als “autochtone” vrouwen. Zo doorbreken ze die valse tegenstelling.

Bendadi brengt een enorme verscheidenheid aan visies naar voren. Visies die weliswaar niet altijd stroken met radicaal-feministische opvattingen, maar in ieder geval wel aanzetten tot scherp nadenken. “Dolle Amina’s” maakt korte metten met de bekrompen rechtse kijk op Arabische vrouwen die momenteel in Europa de overhand heeft. *“Dolle Amina’s. Feminisme in de Arabische wereld”, Samira Bendadi. Uitgeverij: Meulenhoff, € 19,95. ISBN: 9789085421078. Gábor Kovács*

Recensies

Sinti en Roma onder het hakenkruis

In haar boek “Zigeuners” vertelt Lydia Chagoll het aangrijpende verhaal van de Sinti- en Roma-gezinnen gedurende het nazi-regime, van 1933 tot 1945. De “zigeuners” werden op dezelfde manier als de Joden vervolgd omdat ze volgens de nazi-ideologie niet tot “het Germaanse volk” behoorden. Roma en Sinti werden ook slachtoffer van genocide, maar over hun lot weten de meeste mensen heel wat minder. Dat was voor Chagoll reden genoeg om er een boek aan te wijden.

Sinti en Roma worden in de volksmond “zigeuners” genoemd. Ook de nazi’s benoemden hen zo, maar de Sinti en Roma zelf beschouwen deze term als een belediging. Chagoll schetst in het eerste deel van haar boek een chronologisch beeld van de maatregelen die de nazi’s namen. Ze laat zien hoe “de zigeuners” eerst gelabeld werden als a-sociaal en crimineel om vervolgens systematisch uitgeroeid te worden. De sterilisatiewet van 1933, de rassenwetten van 1935 en alle verdere sancties, verordeningen en verboden waren zowel op de Joden als op de Roma en Sinti van toepassing. In het tweede deel gaat Chagoll in op Auschwitz en beschrijft ze de medische experimenten die daar op “zigeuners” werden uitgevoerd. Ook laat ze nog zien dat er in de nazitijd in West-Europa anders werd opgetreden tegen Roma en Sinti dan in Oost-Europa.

“Zigeuners” is een zeer leesbaar boek, dat ook als naslagwerk gebruikt kan worden. Helaas wordt het verhaal vrijwel uitsluitend verteld vanuit het perspectief van de beleidsmakers en de daders. Het inlevingsvermogen van de lezer zou net wat meer geprikkeld worden als er bijvoorbeeld een verhaal bij zat van een gezin dat in die tijd leefde en slachtoffer werd van de genocide. De feiten benadrukken nu iets te weinig het perspectief van onderop van de Sinti en Roma zelf.

“Zigeuners”. Sinti en Roma onder het hakenkruis”, Lydia Chagoll.

Uitgeverij: EPO, € 20,00. ISBN: 9789064454943.

Sara Gomez Fernandez

Komen en gaan

In hun boek “Komen en gaan” beschrijven Herman Obdeijn en Marlou Schrover de immigratie- en emigratiestromen van en naar Nederland vanaf 1550 tot nu. De kijk op migratie verschilde sterk van periode tot periode. De Republiek had een grote aantrekkingskracht op migranten, voornamelijk vanwege de religieuze tolerantie die er leek te heersen. Maar tegelijk vertrokken er ook grote groepen vrijere protestanten die zich niet konden vinden in de strenge opvattingen van de dominante stromingen. In die tijd werden mensen al als vreemdeling betiteld als ze van buiten de stad kwamen. Tot 1849 hield de overheid zich niet echt bezig met de vraag wie er Nederlander was. Dat kwam pas vanaf de eerste vreemdelingenwet van 1849. Migranten kwamen toen uit België, Frankrijk en Duitsland, en Nederlanders migreerden zelf vooral naar Amerika, Duitsland en Nederlands-Indië.

Strenge grensbewaking kwam er pas tijdens de Eerste Wereldoorlog, om de grote groepen vluchtelingen beheersbaar te houden. Na de Tweede Wereldoorlog begon de overheid de emigratie te bevorderen van “misbare” mensen, vooral richting Amerika en Australië. Vooral veel vrouwen migreerden richting Nederlands-Indië, waar de Nederlandse gemeenschap zich steeds meer ging isoleren van de plaatselijke bevolking. Vanaf de jaren 60 begon de overheid juist weer “gastarbeiders” te werven. Ondertussen zorgde de dekolonisatie ook voor migratiestromen richting Nederland, eerst van vooral Indiërs en later van Surinamers. Na de oorlog kwamen er ook zeer uiteenlopende groepen vluchtelingen naar Nederland. De Hongaren werden in de jaren 50 met open armen ontvangen. Ook de Vietnamezen en Chilenen konden zich op een goede ontvangst verheugen. Maar de Tamils die in de jaren 80 arriveerden werden met wantrouwen bekeken, en dat wantrouwen nam met iedere volgende groep toe. Inmiddels worden zowat alle migranten en vluchtelingen vooral gezien als een bedreiging voor de samenleving. En politieke partijen buitelen over elkaar heen om steeds hardere maatregelen in te voeren tegen migranten.

Obdeijn en Schrover hebben een prachtig overzichtswerk geschreven, een must voor iedereen die zich met migratie bezighoudt en behoefte heeft aan een historisch perspectief. Een rode draad vormt de groeiende behoefte van de Nederlandse staat om te bepalen wie er binnen mogen. En wie er mogen vertrekken, want Nederlanders waren ook niet altijd vrij om te emigreren als ze dat wilden, zo blijkt uit dit boek.

“Komen en gaan. Immigratie en emigratie in Nederland vanaf 1550”, Herman Obdeijn en Marlou Schrover.

Uitgeverij: Bert Bakker, € 24,95. ISBN: 9789035130340.

Roel Nagel

Gebladerte-reeks

De Fabel van de illegaal publiceert via de Gebladerte-reeks brochures over allerlei voor links belangrijke thema’s. Bestellen? Maak 3 3,00 per brochure (inclusief porto) over op giro 95225 t.n.v. St. Gebladerte te Leiden. Vermeld duidelijk je adres en de code van de brochure.

G1	De schaduwzijde van de antroposofie <i>Kritiek op o.m. de Vrije Scholen, Triodosbank en BD-landbouw</i>
G2	Het hellende vlak van de New Age <i>Tegen de Celestijnse Belofte, theosofie en Gemrod</i>
G3	De wereld volgens Dwarsligger <i>Columns en poëzie vanaf de onderkant van de samenleving</i>
G4	De Leidse acties van het ELF <i>Over ideeën en praktijken van de radicale milieubeweging</i>
G5	De fascistische “gene zijde” van Jozef Rulof <i>Jomanda’s inspiratiebron ontmaskerd!</i>
G6	Mannenstrijd! <i>Solidaire mannen tegen het patriarchaat</i>
G7	De Alphense illegalenbajes De Geniepoort <i>Over het opsluiten van onschuldigen in Nederland</i>
G8	Elk hart een tijdbom <i>Poëzie van de activist en Dunya-prijswinnaar Harry Westerink</i>
G9	Extreem-rechts aan de vrouw gebracht <i>Fascisten zien de vrouw het liefst achter het aanrecht</i>
G10	Repressieve hulpverlening <i>Tegen de psychiatrie, de medische industrie en euthanasie</i>
G11	De politiek van sekten en goeroes <i>Tegen de Dalai Lama, Nieuw Akropolis en Summit Lighthouse</i>
G12	Leiden, stad van razzia’s <i>Over apartheid en illegalenvervolging in Leiden</i>
G13	“Van nature” links? <i>Biologisme, de Natuurwetpartij, dierenbevrijding en sjamanen</i>
G14	In actie tegen de Alphense illegalenbajes. Deel 2 <i>Actie-ervaringen van De Fabel van de illegaal</i>
G15	Politiek voorbij links en rechts? <i>Over taz, conspiracy, new age, nieuw-rechts en Hollywood</i>
G16	Katapult <i>Politieke cartoons en strips van Ka</i>
G17/1	Nieuw-rechts en de beweging tegen globalisering. Deel 1 <i>Over MAI, WTO, Seattle, Goldsmith en het IFG</i>
G17/2	Nieuw-rechts en de beweging tegen globalisering. Deel 2 <i>Over MAI, WTO, Seattle, Goldsmith en het IFG</i>
G18	Daklozenkranten en de illegalenjacht <i>De Haagse softe sector blijkt spijkerhard</i>
G19	Solidair met Baskisch links-nationalisme? <i>Discussie over internationalisme en anti-nationalisme</i>
G20	Bevolkingspolitiek <i>Hoe staten voortplanting, sterfte en migratie willen beheersen</i>
G21/1	Het wereldbeeld van het antisemitisme. Deel 1 <i>Over religieus antisemitisme en kort-door-de-bocht anti-kapitalisme</i>
G21/2	Het wereldbeeld van het antisemitisme. Deel 2 <i>Over antisemitisme en anti-zionisme</i>
G22	Katastrofe! <i>Tweede serie politieke cartoons en strips van Ka</i>
G23	De kwartiermakers van Fortuyn <i>Over opiniemakers, nationalisme en fundamentalisme</i>
G24	Vrouwen zonder papieren <i>Uitbuiting en geweld in de illegaliteit</i>
G25	Migratiebeheersing <i>Alleen bruikbare vluchtelingen en migranten nog welkom?</i>
G26	Volk noch vaderland <i>Derde bundel poëzie van Harry Westerink</i>
G27	De wegbereiders van Wilders <i>Elfopiniemakers en een politicus tegen migranten</i>
G28	Christenfundamentalisme <i>Over extreem-rechts in een religieus jasje</i>
G29	Nieuw Rechts <i>De schokkende feiten over een extreem-rechtse partij</i>
G30	Van multiculturalisme naar integratiedwang <i>Info en actie tegen verplichte inburgering</i>
G31	Opgelapte vaderlandsliefde <i>Hoe de koloniale geschiedenis wordt rechtgepraat</i>

do

or

braak

Doorbraak is een linkse basis-organisatie die strijdt voor een ecologisch duurzame wereld zonder uitbuiting, onderdrukking en uitsluiting. Daarom vechten we van onderop tegen het kapitalisme, het patriarchaat, racisme, nationalisme, religieus fundamentalisme en militarisme. **Doorbraak** is een gezamenlijk initiatief van zogenaamde allochtonen en autochtonen, juist om het denken in zulke etnische verdelingen te doorbreken.

Hoe die betere wereld er precies uit moet gaan zien? En hoe we daar willen komen? Dat willen we gaandeweg en samen met anderen bedenken en bevechten. We willen daarbij linkse hokjes doorbreken, en voortbouwen op en kritisch omgaan met de ideeën en ervaringen van eerdere linkse bewegingen en initiatieven. De eerste stap is onszelf en onze strijd organiseren, want alleen zo zijn positieve veranderingen daadwerkelijk af te dwingen. **Doorbraak** zal zich de komende tijd vooral richten tegen racisme en migratiebeheersing. Wij strijden samen voor socialisme van onderop, en dus voor gelijke rechten voor iedereen en open grenzen, want de wereld is eveneens van iedereen.

Doorbraak Postbus 901, 7400 AX Deventer. www.doorbraak.eu.
Tel: 06 4120 61 67. **E-mail:** doorbraak@doorbraak.eu.
*Op de hoogte blijven van **Doorbraak** activiteiten? Stuur een mailtje met daarin "Doorbraak Info".*

De Fabel van de illegaal

Tegen racisme en migratiebeheersing

De Fabel van de illegaal is een radicaal-linkse basisorganisatie. Sinds de oprichting in 1990 streven wij naar een vrij-socialistische, feministische en ecologisch duurzame samenleving. Dat kan alleen via een fundamentele omwenteling van de sociale en bezitsverhoudingen op wereldschaal. Centraal in onze politieke analyse staat de bevolkingspolitiek die staten voeren om de omvang en de 'kwaliteit' van de bevolking te beheersen, nodig om het kapitalisme optimaal te laten functioneren. Migratiebeheersing speelt daarbij een belangrijke rol.

De Fabel heeft de strijd tegen migratiebeheersing tot speerpunt gemaakt. Daarbij werken wij liefst samen met migranten en vluchtelingen. Die worden door de staat aan een rigide selectie onderworpen. Sommigen worden bruikbaar geacht en tijdelijk ingezet als arbeidskracht, anderen blijvend en die worden dan gedwongen tot integratie. Het merendeel wordt echter niet nuttig geacht en afgewezen. Zij worden vervolgens gedeporteerd of geïlegaliseerd. De “illegalen” worden uitgesloten van alle voorzieningen, uitgebuit in bedrijven en opgejaagd door de politie. Na arrestatie volgt opsluiting, deportatie of dumping in de illegaliteit. Het beleid is daarbij erg seksistisch. Vrouwen worden zelden als politiek vluchteling erkend, en de meesten krijgen slechts een afhankelijke verblijfsvergunning waardoor ze gedwongen worden om jarenlang bij hun man te blijven.

De overheid probeert de migratiebeheersing voortdurend effectiever te maken. Daarvan getuigen de invoer van het sof-nummer, de Koppelingswet, de nieuwe Vreemdelingenwet, de bouw van steeds meer illegalenbajessen, de razzia’s, de identificatieplicht, de gedwongen integratie en ook de “vrijwillige” terugkeer. In een poging dat beleid te rechtvaardigen komen politici en opiniemakers met allerlei fabels over “illegalen” en “allochtonen”. Ze sluiten daarbij nauw aan bij het al veel langer levende racisme en nationalisme. Er ontstaat zo een klimaat waarin de gevestigde parlementaire politiek steeds verder afglijdt naar rechts. Bestaande extreem-rechtse groeperingen krijgen zo een steuntje in de rug.

Daad bij het woord

- De Fabel steunt zelforganisaties van migranten en vluchtelingen bij hun strijd voor gelijke rechten. Bekende voorbeelden uit het verleden zijn het kerkasiel van Iraanse vluchtelingen, de hongerstakingen van “witte illegalen”, en de acties van gevluchte Turkse dienstweigeraars.
- De Fabel steunt individuele illegalen via een spreekuur. Wij proberen afgesloten voorzieningen weer open te breken en werken tevens aan steunstructuren, zoals de stichting Gezondheidszorg Illegalen Leiden (GIL).
- De Fabel onderzoekt en bestrijdt alle aspecten van de migratiebeheersing. Onze speciale aandacht gaat momenteel uit naar de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en “vrijwillige” terugkeer.
- De Fabel onderzoekt en bestrijdt alle vormen van extreem-rechts, racisme en nationalisme. Onze speciale aandacht gaat nu uit naar de partij Nieuw Rechts. Daarnaast keren we ons tegen nazi’s, rechtse opiniemakers en religieuze fundamentalisten.
- De Fabel publiceert een gelijknamige tweemaandelijks krant tegen racisme. Wij brengen ook regelmatig brochures uit in de Gebladerte-reeks over uiteenlopende, voor links belangrijke thema’s. Daarnaast beheren wij een linkse bibliotheek met tienduizenden boeken, tijdschriften en knipsels over zeer uiteenlopende terreinen en vormen van linkse politieke strijd.

Steun aan illegalen

Woon je in de Leidse regio, en heb je geen verblijfspapieren of ken je iemand zonder verblijfspapieren? Kom langs, of bel De Fabel

- voor gezondheidszorg. De Fabel kan maandag, woensdag en vrijdag tussen 14:00 en 17:00 uur een dokter, tandarts, de GGD, kraamhulp, maatschappelijk werk of psychische hulpverlening regelen. Al deze hulp kan gratis.
- voor juridische en andere steun. De Fabel houdt iedere woensdag tussen 14:00 en 17:00 uur spreekuur. Je kan dan steun krijgen bij het vinden van een advocaat. Ook geeft De Fabel advies bij problemen rond trouwen of officieel samenwonen en bij allerlei andere problemen die samenhangen met het leven zonder verblijfsvergunning, en met uitsluiting en tegenwerking door instanties.

Krant tegen racisme

Voor minimaal € 18,00 per jaar ben je al Fabel-donateur en ontvang je onze tweemaandelijks krant gratis thuis. Minima kunnen volstaan met € 10,00. Overmaken op girorekening 95225 t.n.v. St. Gebladerte te Leiden o.v.v. “donatie”. Vermeld duidelijk je adres.

Lay-out: Zwart op Wit, Delft

Drukkerij: Albani, Den Haag

ISSN: 1566-158X

Oplage: 1.000

Wil je tussentijds per e-mail af en toe actie-aankondigingen en discussiestukken van De Fabel ontvangen? Stuur dan een e-mail naar <info@defabel.nl> met de tekst “Fabel Nieuws”.

Aftrekbare giften

De Fabel krijgt geen overheidssubsidie. Financiële bijdragen zijn zeer welkom. De Fabel is erkend als “algemeen nut beogende instelling”, waardoor giften aftrekbaar zijn van de belasting. Graag overmaken op girorekening 4418467 t.n.v. De Fabel van de illegaal te Leiden o.v.v. “gift”.

Adres

Koppenhinksteeg 2, 2312 HX Leiden

Tel: 071 5127619

Fax: 071 5134907

Bereikbaar maandag, woensdag en vrijdag: 14:00-17:00 uur

Spreekuur voor illegalen op woensdag: 14:00-17:00 uur

E-mail: <info@defabel.nl>

Fabel Website: <www.defabel.nl>

Fabel Archief: <www.gebladerte.nl>